2006 YIL 31 YANVAR, SESHANBA

QISHLOQ HAYOTI

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

1974 yil 1 yanvardan chiqa boshlagan

№ 14 (7.007). Sotuvda erkin narxda

Кунниниг муҳим воқеалари

● 24-27 январ кунлари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

● Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятлари ҳокимлари ўринбосарлари, шаҳар ҳамда туманлар ҳокимларининг минтақавий семинари ниҳоясига етди.

● Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент давлат техника университетида қадимги Қарши тарихида табиат ва инсон масалаларига бағишланган учрашув бўлди.

● Наманганда касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейлар ўқувчилари учун ташкил этилган "Шунқорлар" ҳарбий-спорт ўйинлари ўтказилди.

● Нурота туманида қўшма корхоналар сони яна биттага кўпайди. «Ғозғон» қўрғонида «Ғозғон-Россмармар» Ўзбекистон-Россия қўшма корхонаси иш бошлади.

● Ўзбекистон Фанлар академиясида Хоразм Маъмун академиясининг 1000 йиллигига бағишланган илмий-амалий анжуман бўлди.

● Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик судининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди.

● Ғузор-Чим-Кўкдала автойўлининг Қамаши туманидаги Чим қишлоғидан ўтувчи қисмида соатига 30 тонна иссиқ асфальт ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган замонавий асфальтбетон заводи қурилиб, ишга туширилди.

● Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Ташқи сиёсат масалалари қўмитаси томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти ва Тошкент давлат юридик институти билан биргаликда ташкил этилган семинар-тренинг "Халқаро нормаларнинг миллий қонун ҳужжатларига сингдирилишини таъминлаш" мавзуига бағишланди.

● Ўзбекистон Республикаси "Тасвирий ойина" ижодий уюшмаси, Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси ва "Ўзбеккино" Миллий агентлиги ҳаммамиз учун энг азиз бўлмиш она-Ватан фарзандлари руҳияти, қалби ва онгида кузатилаётган ҳурлик ўзгаришларини ижодий асарларда янада кенгроқ ёритиш, тасвирлаш мақсадида анъанавий "Энг улуғ, энг азиз" республика кўрик-танловига барча ижодкорларни таклиф этади.

Депсиниш сабаблари ва сабоқлари

Андижон бозорлари қанчалар файзли бўлмасин, уларда сотилаётган мева-чеваларнинг асосий қисми хорижники. Сабзавот ва полиз маҳсулотлари эса қўшни вилоятлар ҳиссасига тўғри келади.

Картошкачилик эса деярли йўқ бўлиб кетган. Бунинг сабабларини андижонликлар жуда яхши билишади. Шунга қарамасдан, аҳволни ўнглаш ҳақида жиддий бош қотирилмаётганди. Президентимизнинг "Мева-сабзавотчилик ва узумчилик соҳасида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони ва "Мева-сабзавотчилик ва узумчилик соҳасини ислоҳ қилиш бўйича ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори жамоатчиликнинг диққат-эътиборини бу долзарб масалага қаратди.

Бир неча минг йиллик анъаналарга эга бўлган боғдорчилик, сабзавотчилик ва узумчилик кейинги пайтда таназзулга юз тута бошлагани сир эмас. Шу ўринда шоҳ ва шоир Бобур киндик қони тўкилган Андижон ҳақида "Бобурнома"да "Меваси кўп бўлур ва хўб бўлур, қовун бисёр яхши бўлур...", деб ёзганлигини эслаш жоиз.

Юртимиз зиёлиларидан бири бўлмиш Фозилбек Отабек ўғли ўзининг "Дукчи Эшон воқеаси" рисоласида Хакан қишлоғи ҳақида шундай деб ёзган: "Ҳаканга келсак, Андижон шаҳаригина эмас, бутун Русияга мева етказиб турғон бир обод боғистон". Темир йўлнинг келиши боис савдо-иқтисодий муносабатлар кенгая борган. Бугун ҳам Хакан қишлоғини Андижоннинг сабзавот цехи, деб аташади.

Хўжаобод туманидаги боғдорчиликка ихтисослашган хўжаликка қарийб 40 йил давомида андижонликлар ҳамон қалбида эъзозлаб юрадиган Масодиқ ота Мадиёров раҳбарлик қилди. Иккинчи жаҳон урушининг ногирони бўлган бу инсон юрганда ҳам, ўтирганда ҳам боғ ва токзорлар яратиш ўйфикри билан яшади. Хўжалик шу қадар ривожландики, бу ерда етиштирилаётган ҳосилни жойида қайта ишлашни ташкил этиш зарурлигини англаб етди. Дастлаб вино заводи ишга тушди. Сўнгра консерва заводи қурилди. Йирик сиғимли совутгич эса мева-сабзавотларни сақлаш имкониятини берди. Хуллас, қишлоқда йирик агросаноат комплекси вужудга келди. Қишлоқ инфратузилмаси тамомила янги қиёфа касб этди. Масодиқ ота бу ишлар билан кифояланиб қолмади. Қорадарё ўзанида, жанубий Оламушук ва Завроқ адирларида йирик боғлар, токзорлар барпо этди.

Андижон туманининг адир массивида "Истиқлол", Т.Мирзаев номли, Асака туманида эса "Соҳибкор", "Асака" боғдорчилик, узумчилик хўжаликлари ташкил этилиши туфайли боғ-роғлар кенгайди. Бу хўжаликларда маҳсулот етиштириш ҳажми ортган сари Хўжаобод, Асака, Балиқчи туманларида консерва заводлари қурилди. Хўжаободда Италия технологиясига асосланган мева-сабзавот қуритиш корхонаси иш бошлади. Андижон консерва заводи тубдан реконструкция қилинди ва унинг йиллик қуввати қарийб икки баробарга оширилди.

(Давоми 2-бетда)

"Хўрозқанд хорижники деса, ётиб олиб ялашади"

"Қишлоқ ҳаёти" газетасининг 27 январ сонида чоп этилган "Текин пишлоқ қопқонда бўлади" мақоласини ўқиб, очиғи, кўпдан буён истеъмолчи сифатида мени ҳам таажжубга, ҳам таассуфга солиб келаётган ҳолатнинг моҳиятини англагандай бўлдим.

«Текин пишлоқ қопқонда бўлади»

Мунособат

Ростдан ҳам, бозорларимизга кирсангиз, кўзингиз қувнайди. Айниқса, қишин-ёзин хилма-хиллиги узилмай, расталарни тўлдириб турадиган хўл мевалару бошқа ноз-неъматларни кўриб, дил яйрайди. Бироқ... мақолада муаллиф тўғри таъкидлаган – полиз маҳсулотларининг мазаси болалигимизда таъми оғзимизда қолган тарвуз-қовунларникига ўхшамайди. Ранги тиниқ, сархил олмалар ҳам у қадар тотли эмас. Энг ачинарлиси, ҳатто ҳандалакнинг ҳам ҳидини унутиб қўяётганлигимиз ҳақиқат.

АКС-САДО

Бунинг сабаби мақолада, назаримда, тўғри кўрсатилган: бозорларимизни четдан оқиб келаётган маҳсулотлар эгаллаб олаётгани етмагандай, номини эшитибоқ этинг сесканадиган, инсон танига мадор бўлиш ўрнига уни аста-секин "мавҳ" этадиган (бошқа таъриф топа олмадим) уруғликларнинг еримизга қадалиб, баралла унаётганини билгач, беихтиёр ўзинг учун, болаларинг учун, келажагинг учун ташвиш туярқансан киши.

Мен мақоладаги мана бу сатрларни ўқиб, кўнглимда надоматми, хавотирми, шунга ўхшаш ҳис уйғонди. "...Ўзимизни паст, ўзгаларни юқори, ўзимизни орқада, ўзгаларни илғор, ўзимизни фақат эргашувчи, ўзгаларни етакловчи ҳис қилиб қолибмиз", дея муаллиф руҳиятимизда тобелик ҳамон ҳукмронлигидан қайғуради. Яна у айтмоқчи, ватанпарварликни пулпарварликка алмаштириб, ўзимизни ҳам маънан, ҳам жисман ҳалокат ёқасига олиб бориб қўймоқдамиз...

Машҳур "Келинлар қўзғолони"да Фармонбиби "...хўрозқанд хорижники деса, ётиб олиб ялашади", дея одамларимиздаги бугунгача устун бўлиб келаётган кайфиятни биргина ибора билан изоҳлаб қўя қолади. Афсуски, бу кайфиятдан ҳанузгача халос бўлолмаяпмиз. Қаранг, ҳатто ўзимизнинг заминимизда табиий етиладиган неъматларни ясама, ирси ўзгартирилган озуқаларга алмаштирибмиз.

Шукрки, бу ҳолат тез орада якун топади, деган умидим бор. Президентимизнинг яқинда эълон қилинган "Мева-сабзавотчилик ва узумчилик соҳасида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони бу соҳада ўзгаришлар ясашига ишонаман. Унинг ижросига биз - истеъмолчилар ҳам дахлдор эканлигимизни унутмайлик.

Турғунбой ХУДОЙБЕРГАНОВ,
муҳандис.

Қўйнидан тўкилса қўнжигами?

...Хоразм вилоятида фаолият кўрсатиб келган сўнгги ширкат хўжаликлари ҳам тугатилиб, улар негизида фермер хўжаликлари ташкил қилинмоқда. Ўтган йил охирида тузилган комиссиялар қай даражада одиллик билан ишлаяптилар? Ҳамма жойда ҳам ер ҳақиқий эгасини топдими? Ёки...

Хонқа туманидаги "Ўзбекистон" ширкат хўжалиги негизида фермер хўжаликлари ташкил этиш бўйича ўтказилган танловда ғолиб чиққан ва фермер бўлган фуқаролар рўйхатига кўз югуртирсак, бу ерда ерлар асосан мазкур ширкат хўжалигида узоқ йиллар давомида ишлаган, деҳқончиликни яхши биладиган мутахассислар – пудратчиларга берилганини кўрамиз. Танловларда ғолиб чиққан 90 нафар даъвогарнинг деярли саксон нафари шу хўжалик аъзоси ёки асл касби қишлоқ хўжалиги ходими бўлган кишилардир. Яна бу ерда ўн нафар фермерларга қўшимча ер ҳам берилганки, бунда уларнинг имконияти, иқтисодий кўрсаткичлари асосий мезон қилиб олинган. Бир сўз билан айтганда, танлов адолатли ўтказилган – ҳеч ким норози бўлмаган.

Гурлан туманида ҳам тўртта ширкат хўжалиги тугатилиб, ерлари фермерларга танлов асосида ажратиб берилди. Аммо ҳозирда бу танловларнинг ўтказилишидан норози бўлган талабгорлар турли назорат идоралари эшикларида юришибди. Сабаби...

ЯХШИДИР АЧЧИҚ ҲАҚИҚАТ...

- Мен Андижон пахтачилик институтини тугатганман, - деб куйинади тумандаги Вазир қишлоғи фуқароси Муродбой Ҳайитбоев. – Чорак асрдан буён "Вазир" ширкат хўжалигида ишлаб келдим. Сўнгги уч йилда энг йирик бригадага бош бўлиб, буғдойдан эллик, пахтадан қирқ центнерлик ҳосил олишга эришдим. Комиссиянинг очиқ-ошкора иш кўрмагани боис бошқа кишига ён босилди.

М.Ҳайитбоев эътирофича, ўтган йили биринчи декабрдан ариза олиш бошланиб, ўн биринчи декабрда тўхтатилган. Бу пайтда Муродбой бош пудратчи сифатида ўз қарамоғидаги ерларни шудгорлаш, чел олдириб, шўр ювишга тайёрлаш билан банд бўлган. Талабгорларнинг техникаси бўлса танловда юқори балл олишига замин бўлишини фақат еттинчи декабр куни Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигининг 2005 йил 18 ноябрдаги 237ª-сонли буйруғи билан тасдиқланган "Фермер хўжалигини юритиш учун ер участкаларини беришда танлов ғолибини аниқлаш тартиби тўғрисидаги Низоми" билан таништиришгач билган ва трактор харид қилиш ҳаракатига тушган. Аммо, комиссия аъзолари "Энди бошқа ҳеч қандай ариза қабул қилинмайди", деган баҳона кўрсатишади ва ҳатто комиссия ишлаётган хона эшигини ичкаридан бекитиб, ичкарига киришга йўл қўйишмайди.

М.Ҳайитбоев тендерда қатнашган ер участкаси қачонлардир хўжаликда омборчи бўлиб ишлаб кетган ва ҳозирда тадбиркорлик билан шуғулланаётган бошқа бир фуқарога берилган.

Энди яна бир арзга қулоқ тутайлик. "Мен Қуролбой Ёқубов "Вазир" ширкат хўжалигида ўттиз йилдан буён ишлайман. Оиламда беш нафар ишчи кучи бор.

(Давоми 2-бетда)

Майсани пайҳон қилманг

Нон – муқаддас ва энг эъзозли неъмат. Унинг ушоғини ҳам увол қилмаслик ҳақидаги эътиқод ва ўгитлар қонқонимизга сингиб кетган. Ноннинг асоси эса дон. Бугун республикамизда минг-минглаб гектар майдонлардаги буғдой майсалари эртага хирмон-хирмон дон, тандирни тўлдирадиган нон, дастурхонимиз тўкинлиги, ризқимиз бутунлигига асос бўлади. Бир тутам майса эртага бир челак буғдой бўлиши ҳаммага аён.

Демак, нонни қанча эъзозласак, буғдой майсасини ҳам шунчалар асраб-авайлашни ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда. Лекин ҳаммани ҳам бу ҳақиқатни англаб етаётибди, деб бўлмайди. Нонни увол қилганни кўрнамак деймиз. Чунки у ўз ризқини увол қилган. Майсани била туриб пайҳон қилган инсонни нима дейиш мумкин. Бизнингча, нонни увол қилган одамдан унинг фарқи бўлмаса керак.

Қарор ва ижро

Мамлакатимизда экинларнинг пайҳон қилинишига қарши мунтазам чора-тадбирлар кўриб борилаётир, бу ишлар қатъий назоратга олинган. Бу борада Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Экинларнинг пайҳон қилинишига қарши кураш чораларини кучайтириш тўғрисида"ги Қарори ҳам чиқди. Албатта, шу йўналишда олиб борилаётган ишлар, алоҳида қарорлар чиқарилиши бежиз эмас. Чунки ҳамон эртанги насибамиз бўлган экинлар пайҳон қилинишига йўл қўйилаётир, деҳқоннинг меҳнатига путур етказилаётир, моддий зарар кўрилаётир.

Юқоридаги қарор ижросини таъминлаш мақсадида Ички ишлар вазирлиги ва унинг жойлардаги идоралари томонидан ҳам экинлар пайҳон қилинишининг олдини олиш, пайҳон оқибатида етказилган зарарни тўлиқ ундириш, айбдор шахсларни қонунда белгиланган жавобгарликка тортиш борасида фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари ва жамоатчилик вакиллари билан ҳамкорликда бир қатор ишлар амалга оширилиб келинмоқда.

(Давоми 2-бетда)

Ислоҳот

Мейли Турсунов дилига тугиб юрган орзуси рўёбини кўрди. 40 йилдан буён кетмон орқалаб бориб келадиган қадрдон даласи ўзига буюрди. Фермерликнинг зил-замбилдай юкини елкасида ҳис қилар экан, беихтиёр хаёл олиб қочди.

Даласининг кўз илғамас

Мини-банкинг ёнингда, мулкдор!

кунжакларига нигоҳларини қадаб, нималарнидир кўнглидан ўтказди.

Энди бўш келиш йўқ. Деҳқонни меҳнатдан қўлини совитган еб-ичиб кетишлар, турли йўллар билан алдаб қўйишлар умри тугади. Энди ҳаммаси бошқача. Молиявий масалаларга тиши ўтадиган фермернинг ошиғи олчи. Бу йўлда ҳамкор-у ҳамдаст бўладиган молиявий ташкилотга ҳар нафасда зарурият сезилиши табиий.

(Давоми 3-бетда)

Бебаҳо хазина

Тиркаш ота Санақулов деган бир қадрдонимиз бор. Навоийнинг Хатирчисида туради. Ёши ҳам етмишнинг нари-берисида. Тиркаш отанинг жуссаси кичик бўлишига қарамасдан ҳамон тетик. Сўзга чечан.

Ота ўғил-қизларидан тинчиган, бир этак невара-чеваралари бор. Ҳозир ҳайҳотдек ҳовлида кенжа ўғлию келини билан истиқомат қилади. Каттагина томорқасида эртадан-кечгача ғимирлагани-ғимирлаган.

Қишлоққа борган маҳалларим ота, албатта, мени сўраттиради. Чиқаман. У киши ҳар доимгидек оппоқ соқолини селкиллатиб, томорқасидаги иссиқхонада куймалашиб юрган бўлади. "Ҳорма, бор бўл" қиламиз. Сўнг ота кесакни курси қилиб чўкади-да, тилининг остига тўрт чўқим нос ташлаб, мени гапга тутади:

Назорат

–Соғ-саломат юрибсанми, мухбир бола? "Шаҳри азим, ё кўҳи баланд", дейди машойихлар. Шаҳри азимдан гапир...

Буёғи уланиб кетади. Гапнинг жиловини дам Тиркаш ота, дам мен тутиб, ҳаш-паш дегунча бир ош дамлагули вақт ўтиб кетганлигини сезмай қоламиз.

–Йўлда – автобусда шаҳардан қовун-тарвуз, помидор, бодринг олиб қайтаётган одамларни кўрсам энсам қотиб кетади. Шунда "Э, мусулмонлар, нега боғингизда, ҳовлингизда ўзингизу болаларингиз тер тўкишмайди. Ахир сизлар сотиб олиб келаётган ноз-неъматлар шаҳарликларнинг ризқу-насибасику! Бозорни қиммат қилаётган, нарх-навони кўтараётган сизлар эмасми?" деб баъзи-баъзида улар билан тортишиб ҳам қоламан. Рост-да, тўй-маъракада ўтириб, турмушнинг оғирлигидан нолигунча, фарзандларимизга ер билан тиллашишни, меҳнат қилишни, пул топишни ўргатсак бўлмайдими!

(Давоми 2-бетда)

Миллий ҳамда чет эл валютасида барча банк хизматлари Сизнинг муваффақиятингиз учун!
"Пахта-Банк" - фаровонлигингиз калитидир!

Нигоҳ

Шерни ҳам қилувчи бир тулки мижоз
Эҳтиёждир, эҳтиёждир, эҳтиёж.
Жалолиддин Румий

Шундай. Эҳтиёжни қондириб бўлмайди. У ўпқон, тортиб кетаверади. Уни тўлдириш учун нафақат тулки мижоз, балки ғирт ҳаромхўр бўлиш керак.

Эҳтиёжга эрк берсанг, кўнгилга нималар келмайди,

Эҳтиёжга эрк берсанг...

дейсиз... Эҳтиёж нафснинг дўсти, бироқ ҳалоллик душмани. Нафс хиёнатга, ҳалоллик диёнатга етаклайди. Қайси бирини танлашда инсон адашмасин-да. Ҳалоллик бор жойда имон-эътиқод бор, ҳалоллик устувор жойда эзгулик ва саховат бор, ҳалоллик ҳукмрон жойда меҳр-мурувват ва оқибат бор. Демак, ҳалоллик инсон маънавиятининг кўзгуси. Бу кўзгу имкониятдан келиб чиқиб эҳтиёжни жиловлаб туради.

(Давоми 4-бетда)

Тоғамнинг эркаси

Кўп йиллар муқаддам тоғамга қора қашқа беришди. У бениҳоя асов эди. Қулоқларини диккайтириб, кўзларини чақчайтирар, чиройли тумшуғи билан эгаси елкаларини тишлаб тортарди. Баъзи-баъзида ҳуркиб, отхонада тўс-тўполон кўтарарди.

Тоғам колхозда арава ҳайдарди.

Бу орада жавзо кирди. Ғаллага ўроқ тушди. Хотин-халаж, ёш болалар Пашшот кенгликларида ўроқ билан буғдой ўрардилар.

Синоат

Гармселда басма-басига чигирткалар лип-лип учиб жизилдоқлар товуш чиқарар, бутадан-бутага ўтарди. Ўроқчилар офтоб тиккага кўтарилганда тол новдасидан ясалган чайлада нафасларини ростлаб олишарди.

(Давоми 4-бетда)

УзРТСБ Биржевые котировки сум/кг	БЕНЗИН (76) 514,8 ▼ - 5,6	БЕНЗИН (80) 536,0 ▲ + 0,6	БЕНЗИН (91) 590,9 ▼ - 9,6	ДИЗ.ТОПЛИВО 398,7 ▼ - 1,6	МАЗУТ 92,6 ▼ - 32,9	СЖ.ГАЗ 168,1 ▼ - 47,9	МАСЛО ХЛОПК. 867,3 ▲ + 3,9	САХАР 782,2 ▲ +110,2	МУКА выс.сорт 280,2 ▲ + 0,2

Депсиниш сабаблари ва сабоқлари

(Боши 1-бетда)

Мева-сабзавот маҳсулотларини қайта ишлашни янада жадаллаштириш мақсадида 67 та хўжаликда йиллик қуввати 3 миллион шартли банка бўлган кичик заводлар қурилганди.

Мустақиллигимизнинг бир йиллиги арафасида эса Андижон туманида 900 тонна помидор қабул қиладиган Ўзбекистон – Россия – Буюк Британия қўшма корхонаси маҳсулот қабул қила бошлади.

Кейинчалик 67 та кичик корхонадан ном-нишон ҳам қолмади, йирик корхоналарнинг аҳволи ўта танг бўлиб, 2005 йилда ишлаб чиқариш қувватларининг атиги 14,5 фоизидан фойдаланилди. Бозор иқтисодиёти талабларига эътибор қилинмаганлиги соҳа ривожига жиддий ғов қўйди. Қайта ишлаш корхоналари билан хомашё етиштирувчилар ўртасида ўзаро ишончсизлик пайдо бўлди. Хўжаликлар билан тайёрловчилар ўртасидаги шартномалар тузилаётган чоғида харид нархи кўрсатилмади. Мева-сабзавот ғарқ пишган пайтда бозорлардаги нарх-наво мезон қилиб олинди. Оқибатда маҳсулот етиштириш харажатлари билан сотиш ўртасидаги фарқ мутаносиб бўлмай қолди. Бундан ташқари, тайёрловчилар хўжаликларга пул ўрнига турли-туман керак, нокерак маҳсулотлар бера бошлашди.

Вилоятда тугатилаётган 12 та ихтисослашган ширкат хўжаликларининг салмоқли ҳақи тўланмай турибди.

Бундай ёндашув баҳона боғ-роғлар қатор орасига ғалла ва пахта экиш одат тусига кирди. Техника воситаларининг ишлаши қийин экан, деган баҳона билан қатор ораларидаги дарахтлар ва токлар қўпорилди. Сўнгра боғларни йўқотиш оммавий тус олди. Шундай ихтисослашган хўжаликлар борки, трактор адир шароитида бир томонлама ҳаракатланади, ҳосилдорлик режа бўйича 20 центнер. Бундай ҳосилни олиш учун яна қўшимча ер топиш керак бўлиб қолдики, оқибатда харажатлар ўзини оқламай қўйди.

Шу ўринда икки-уч рақамни муқояса этиш мақсадга мувофиқ. Ҳар гектар ердан 30-31 центнердан мева ва узум олинди, деб расмийлаштирилишини тасаввурга сиғдириб бўлмайди. Асака туманидаги тугатилган "Наврўз" ширкат хўжалигида 1 гектар узумзор 13 миллион сўмга "Кимошди" савдосига қўйилди. Харидор эса шу қадар кўп. Айтинг, қайси рақамга ишонсак бўлади? Бундай мисолларни ҳар бир туман ёки хўжалик мисолида келтиришимиз мумкин.

Қайси хўжаликнинг молиявий аҳволи билан танишмоқчи бўлсак, рентабеллик даражаси фалонча фоизда, деб айтишарди. Декабр ва январ ойларида бўлиб ўтган бир қатор тендер танловларида иштирок этган чоғимизда кўп гаплар ёлғонлиги аён бўлди. Шундай хўжаликлар борки, ҳар гектар ерга 1 миллион сўмдан қарз тўғри келяпти. Кеча фойда кўраётган хўжалик наҳотки бугун зиёнга кириб кетган бўлса? Бу ҳақда сўрасангиз, мутасаддиларнинг боши эгик ва жавоб беришдан ўзини олиб қочади. Қайта ташкил этиш комиссиялари ҳисоботлари билан танишганингиздан сўнг бунга жавоб олсангиз бўлади. Боғларнинг йўқотилиши, сабзавот майдонларининг қисқартирилганлиги эвазига икки-уч йил илгари қўшимча майдонга экилган пахта ва ғалла фақат хўжалик зиёнига хизмат қилган. Ҳар йилги қарзларни тўлашнинг кечиктирилиши ҳисоботларни маҳаллий шароитда мослаштиришга қўл келган.

Ҳозир Андижонда ғалла-пахта йўналишидаги ва боғдорчиликка ихтисослашган 93 та ширкат хўжалиги тугатилмоқда. Боғ, токзор ва сабзавот майдонларида фермер хўжаликлари ташкил этиш жараёни қийинчилик билан кечмоқда.

Етиштирувчи ва қайта ишловчилар ўртасидаги ўзаро ишончни тиклаш, сабзавот уруғчилиги тизимини яратиш жуда муҳим. Ушбу мақолани тайёрлаш жараёнида бир қатор мутасаддиларга мурожаат этишимизга тўғри келди. У идора билан бу идора раҳбари ёки ходими бераётган маълумотлар бир-бирига мос эмас. Тўрт йилдан буён биророрта хўжалик ўсимликларни ҳимоя қилиш марказига кимёвий моддалар сўраб мурожаат этмаган. Шунинг ўзи соҳага эътиборнинг қандай кўринишда эканлигидан далолат бераётир. Қолаверса, боғ-роғларда кўпайиб бораётган зараркунанда ва ҳашаротлар ён-атрофдаги пахта ва ғалла пайкалларига ҳамиша хавф солиб турибди.

Мақоламиз бошида Андижон шаҳрининг сабзавот цехи номини олган Хакан қишлоғи ҳақида тўхталиб ўтган эдик. Шу ерда яшовчи меҳнат фахрийси Давлат ака Мўйдинов ҳукуматимиз томонидан фермерчиликка алоҳида аҳамият берилаётганлигидан боши осмонга етаётганлигини таъкидлади:

–Мен бундан ўттиз йил аввал ҳар гектар ердан 94 тоннагача помидор олганимни биламан, – деди у. – Қўшни далада ишлаган Қумрихон ая Болтабоева 100 тонна помидор олган эди. Ҳозир фарзандларимиз йил-ўн икки ой тинишмайди, саратоннинг ўртасига борганда помидор тугади, деб келишади. Ҳосилинг қанча бўлди, деб сўрасак яшириб, ошириб 30 тоннага борай, деб қолди, дейишади. Президентимиз айтмоқчи, ширкат хўжаликларининг умри тугади. Ернинг эгаси топилса, албатта, у кўпроқ фойда олиш ҳаракатида бўлади. Қўни-қўшнисидан ортда қолишни истамайди.

Ҳа, қишлоқ одамлари кўп нарсани билишади. Улардан яна бири помидоридан олинадиган томат пастаси ҳақида сўз очди. Тайёрловчи инсоф билан деҳқон билан ҳамкорлик қилса, ҳеч қачон зарар кўрмайди. Оддий деҳқоннинг бу гапидан сўнг мутахассислардан бири билан деҳқоннинг томат пастаси ҳақидаги фикрини муҳокама қилдик. 1 тонна помидордан 125 килограмм томат тушар экан. Ҳосилдорлик гектарига 50 тонна бўлганда бу 6,2 тонна томат пастаси демакдир. Унинг ҳар тоннаси жаҳон бозорида ўртача 800 АҚШ долларига баҳоланмоқда. Суҳбатдошимизнинг айтишига қараганда, дунёда балиқни қайта ишлаш саноати мавжуд экан, томат пастасига бўлган эҳтиёж барқарор тураверади.

Халқда "Боғни боқсанг боғ бўлур, ботмон-ботмон ёғ бўлур", деган нақл бор. Масодиқ ота Мадиёров, Ўсмонжон Мансуров, Исомиддин Юсупов, Неъматилло Назаровдек машҳур боғбонларнинг яратган мактаблари, албатта, яна тикланади. Бунга одамларнинг ўзлари қизиқишяпти. Демак, ҳадемай халқимизнинг меҳнати, заминимизнинг саховати билан етиштирилган ноз-неъматларнинг дастурхонимиздан ортадиган салмоқли қисми аввалги анъанавий бозорларни эгаллайди. Халқимизнинг турмуши фаровонлиги ошишига хизмат қилади.

Қобилжон АСҚАРОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Майсани пайҳон қилманг

(Боши 1-бетда)

Кузда экилг н бошоқли дон экинларининг пайҳон бўлишининг олдини олиш мақсадида олдинги йиллар тажрибасидан ҳамда жойлардаги ҳолатлардан келиб чиққан ҳолда кўпроқ пайҳон қилиниши мумкин бўлган ҳудудлар аниқланиб, республикамизнинг бошоқли дон экилган майдонларида 5961 та кузатув пунктлари ташкил этилди.

Экинзорларнинг пайҳон қилинишига қарши олиб борилаётган ушбу тадбирларга ҳар куни ички ишлар идораларининг беш мингга яқин ходимлари билан бир қаторда йигирма олти мингдан ортиқ дала қоровуллари жалб қилинмоқда.

Тадбирга жалб этилган ички ишлар идоралари ходимлари ва жамоатчилик вакиллари ҳамда дала қоровуллари экин майдонлари атрофини назорат қилиб юришлари учун жамоа, ширкат ва фермер хўжаликлари томонидан 1484 та отлар ажратилган.

Экинларни пайҳон қилиш ҳолларини аниқлаш ва уларнинг олдини олиш борасида ички ишлар идоралари ходимлари бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар вакиллари билан ҳамкорликда доимий рейдлар ўтказиб келишмоқда.

Ўтказилаётган тадбирлар натижасида ғалла экинзорларининг пайҳон қилиниши билан боғлиқ бўлган 825 та ҳолат аниқланган бўлиб, бу кўрсаткич Фарғона вилоятида 221 та, Тошкент вилоятида 134 та, Самарқанд вилоятида 108 та, Қорақалпоғистон Республикасида 95 та, Сирдарё вилоятида 72 та, Наманган вилоятида 48 та, Сурхондарё вилоятида 36 та, Қашқадарё вилоятида 29 та, Андижон вилоятида 19 та, Навоий вилоятида 18 та, Жиззах вилоятида 16 та, Хоразм вилоятида 15 та ва Бухоро вилоятида 14 та ҳолатни ташкил этади.

Аниқланган ҳолатларда жами 1414 та қорамоллар ва 876 та қўй-эчкилар ушланган бўлиб, натижада 10609 гектар экинзорлар пайҳон қилинган.

Фуқароларга тегишли бўлган 28 та қорамоллар ва 51 та қўй-эчкилар сўйилиб, кам таъминланган оилаларга, мактабларга ва боғчаларга тарқатилган.

Ўтказилган тадбирлар жараёнида 778 нафар фуқарога нисбатан Ўз МЖтКнинг 104-моддасига асосан, яъни, экинларни пайҳон қилиш бўйича маъмурий баённомалар тузилиб, 3.838.368 сўм миқдорда жарима солинган.

Масалан, 2006 йил 19 январ куни Жиззах вилояти Зарбдор тумани ИИБ ҲООБ МТП профилактика инспектори майор А.Болбеков томонидан Зарбдор тумани, "Мустақиллик" Агрохизмат маркази, "Жувонсарой" қишлоғида яшовчи, 1962 йилда туғилган фуқаро Мисиров Сарварнинг 12 бош қорамоллари "Баҳодир ўғли Ўткир" фермер хўжалигининг 0,06 сотих ғалла майдонини пайҳон қилиб, хўжаликка 26.600 сўм миқдорда моддий зарар етказганлиги аниқланган ва "Андижон" ҚФЙ қошидаги маъмурий комиссиянинг қарорига асосан С.Мисировнинг бир бош қорамоли сўйилиб, 20 килограмм гўшт "Қалдирғоч" болалар боғчасига, 16 килограмм гўшт "Мирзо Улуғбек" номли мактабга ва 31 килограмм гўшт мазкур ҳудуддаги машина-трактор устахонаси ишчиларига тарқатилган.

Шунингдек, 2006 йил 19 январ куни Сурхондарё вилояти Қизириқ тумани ИИБ ҲООБ МТП прфилактика инспектори, катта лейтенант Э.Аҳмедов томонидан Қизириқ тумани, "Меҳнатобод" деҳқон-фермерлар уюшмаси "Яккатерак" маҳалласида яшовчи фуқаролар, 1956 йилда туғилган Жалилов Солининг 3 бош ва 1958 йилда туғилган Хўжақулова Султонойнинг 4 бош қорамоллари ушбу деҳқон-фермерлар уюшмасининг 0,03 га ғалла майдонини пайҳон қилиб, уюшмага 10.625 сўм миқдорда моддий зарар етказганлиги аниқланган ва туман жиноий ишлар суди томонидан ушбу фуқароларнинг ҳар бирига нисбатан 4.800 сўмдан жарима солинган. Жорий йил 15 январ куни Навоий вилояти Хатирчи тумани ИИБ ҲООБ МТП профилактика инспектори, капитан К.Қодиров томонидан Хатирчи тумани, "Ўзбекистон" деҳқон-фермерлар уюшмасида яшовчи, 1961 йилда туғилган фуқаро Зарипов Ҳакимнинг 7 бош қўй-эчкилари ушбу деҳқон-фермерлар уюшмасидаги "Чоштепа" фермер хўжалигининг 0,05 га ғалла майдонини пайҳон қилиб, хўжаликка 15.640 сўм миқдорда моддий зарар етказганлиги аниқланган ва туман жиноий ишлар суди томонидан етказилган моддий зарар ундирилиб, Ҳ.Зариповга нисбатан 4.700 сўм жарима солинган. Бундан ташқари, республика миқёсида шу кунга қадар 439338 гектар ғалла майдонларининг атрофи ўралиб, пайҳон қилиниши ҳолатларининг олди олинди. Асраганинг ўзингники, деган бир ҳикмат бор. Бугун далаларимиздаги ризқимизни асрасак, эртага турмушимиз янада фаровон бўлиши, нонимиз мўл бўлиши муқаррар.

Авазбек САТТОРОВ,
ЎзР ИИВ ҲООББ бошлиғи, полковник.

Қўйинидан тўкилса қўнжигами?

(Боши 1-бетда)

Фермер хўжалиги ташкил қилиш учун ариза бергандим. Аммо, танлов жараёнида қонун бузилиши ва адолатсизликлар рўй берди. Масалан, бошда бошқа контур учун ариза берган Асқар Тўлибоевни танлов ўтказиладиган куни мен ариза берган контурга киритишди. Танловда Фарҳод Қаландаров ғолиб чиқди-ю... кейинчалик қандайдир йўллар билан контур иккига бўлиниб, бир қисми Асқар Тўлибоевга берилди. Танловда ширкатнинг бирорта ҳам пудратчисига ер тегмади. Барча ер раҳбар ходимлар ўртасида бўлиб олинди..."

Ушбу танлов жараёни ҳужжатлари билан танишиш ниятида эканимизни айтганимизда туман ҳокимлигидан "Барча ҳужжатлар вилоят прокуратурасига олинган" деган жавобни эшитдик.

Аммо, қўлимиздаги ҳужжатлар – туман ҳокимининг "Вазир" ширкат хўжалиги негизида янгидан ташкил қилинган фермер хўжаликлари ер майдонлари тўғрисидаги маълумотига кўз югуртирсак, Қуролбойнинг гапида жон борлигини кўрамиз. Ширкатнинг 425 гектар ер майдони янгитдан ташкил қилинган ўн тўрт фермер хўжалигига берилган бўлса, ер олганларнинг аксари шу хўжаликда раҳбар вазифада ишлаган кишилардир. Масалан, хўжалик раиси Исмоил Собиров салкам етмиш гектар ер майдони эгаси бўлган. Бундан ташқари, хотини номига тутзор, яна бир қариндоши номига хўжаликнинг чорвачилик фермасини олган. Хўжаликнинг ҳужжатларида "дала шийпони" деб юритиладиган, аслида раҳбарлар учун хос меҳмонхона вазифасини ўтаб келган бино ва унинг атрофидаги боғни ҳам яна бир қариндоши номига хатлаб, ҳозир шу ерда оиласи билан яшаб келаётган экан. Хўжаликнинг тикувчилик цехи ҳам раис буванинг яна бир қариндоши – тоғасининг ўғлига насиб этибди. Тоғавачча бундан ташқари фермер хўжалиги учун ер ҳам олган.

Ширкат хўжалигида ишлаб келган 523 нафар пудратчи-деҳқонларнинг бирортаси ҳам ер ололмагани кишини ажаблантиради.

Янада ажабланарлиси, ширкат хўжалиги ҳудудида олдиндан фаолият кўрсатиб келаётган 21 нафар фермерга бу танловга кўра қўшимча салкам тўрт юз етмиш гектар ер майдони ажратилган. Ака-ука фермер Нурмановларга салкам эллик уч гектар ер берилган. Қўшимча ер олган фермерлар орасида ўтган йили пахтадан 30 центнер ҳосил олганлар ҳам бор. Ёки қўшни хўжалик раисининг саксон яшар отасига ҳам "яхши фермер бўлгани учун" ширкатнинг эллик гектар ери теккан.

Тўғри, ширкат хўжалиги ерини давлатимизнинг исталган фуқароси олиши мумкин. Фаолият кўрсатаётган фермерлар ҳам бу ҳуқуққа эгалар. Аммо, ҳақли савол туғилади. Мутахассислиги олий маълумотли қишлоқ хўжалиги ходими бўлган, умри бўйи шу ерда ишлаб келган – асл деҳқонлар нега ерсиз қолиб кетишди?

"Бизнинг бошқа ҳунаримиз бўлмаса, мана энди ишсизлар қаторидан жой оладиган бўлиб турибмиз", деб куйинади Муродбой.

"Вазир" ширкат хўжалиги 2005 йилни кўнгилдагидек якунламаган. Фақатгина маҳсулот сотишдан 36,6 миллион сўм зарар билан чиққан. Ширкатнинг иш ҳақидан қарзи ҳам ўттиз миллион сўмдан ошади. Ҳақли савол туғилади: хўжаликни шу аҳволга солган, уни зарар билан ишлайдиган – инқироз ҳолатига олиб келган мутасадди раҳбарлар бунинг учун жавоб бериш ўрнига сийланиб, ширкатнинг энг унумдор ерлари эгалари бўлишса? Мантиқ қани? Кеча-кундуз, йил-ўн икки ой даладан боши чиқмаган асл деҳқонлар, ширкат аъзолари энди бошлари қотиб, идорама-идора адолат излаб юришса.

Президентимиз Тошкент вилояти Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида ризқ-рўзимиз манбаи бўлган ер ресурсларини талон-тарож қилиш билан боғлиқ ҳолатлар ҳақида куйиниб гапириб, "Энг ёмони бундай бемаза ишларнинг масъул лавозимда ўтирган одамлар томонидан содир этилиши, ҳосилдор ва сувли ерларни қариндош-уруғчилик ва ошна-оғайнигарчилик асосида ажратиб бериш ҳолатларига ҳануз чек қўйилмаяпти. Ўтказилган текширишлар натижасида мансабдор шахслардан 17 нафари, жумладан, беш нафар ҳокимлик идоралари ходими, икки нафар ширкат хўжалиги раиси ва ўн нафар бошқа мутасаддилар томонидан 622 гектардан зиёд ер майдонлари қонунга зид равишда уларнинг ўз яқинлари ва таниш-билишларига берилгани аниқланди", дегандилар. Гурлан туманидаги "Вазир" ширкат хўжалигини фермерларга айлантириш жараёнида ҳам масъул раҳбарлар томонидан худди шундай ҳолатларга йўл қўйилгани кишини ғоят таажжублантиради. Буни ҳозирда текшириш олиб бораётган назорат органлари адолатли ҳал этади, деган фикрдамиз.

Холмурод ҚУРБОНОВ,
Рўзимбой ҲАСАН.

Бебаҳо хазина

(Боши 1-бетда)

Ахир ҳукумат қишлоқдагиларга юз минглаб гектар томорқани нега бериб қўйибди? Нега бу ерларнинг бир қисмида жаннат неъматлари эмас, шўраю оқбошлар ўсаяпти? Баъзилар менга ўхшаган кекса деҳқонларнинг дашномларидан қўрқиб, томорқадаги маккажўхорини ҳам ягона қилмай, унга сув тараб, ўғит бермай, баъзан қуритиб-қовжиратиб юборамиз. Менинг гапларим кимларгадир мақтанишдек туюлиши мумкин.

Мен, ниманики гапирган бўлсам бошқалар ҳам эргашсин, ўрнак олсин, деган ниятда гапираман.

Масалан, Хатирчидаги кўплаб қишлоқлардаги ёшлар келинчагига кўнгил қўйган куёв боладек ерга кўнгил қўйишди. Аслида пул деганлари меҳнатнинг чўнтагидан чиқади. Пул бўлса яхши, тўй-томошалар, маъракалар қилиш мумкин. Мана, Тиркаш ота гурунгининг бир чимдимига сиз ҳам шерик бўлдингиз. Аслида бу гурунгни эътиборингизга ҳавола этишдан муддао шуки, аввало, "қари билганни пари билмас", деган ақидани яна бир бор таъкидлаб ўтиш. Қолаверса, кейин, ерда ҳикмат кўп эканлигини, у ғиж-ғиж хазина эканлигини рўй-рост, очиқчасига кўрсатиш.

***

Ҳаётимиз фаровонлиги дастурхонимиз тўкинлиги замин билан боғлиқ. Чиндан ҳам ер бебаҳо неъмат. Уни тўйдирсанг, меҳрингни бериб ишласанггина бағрини очади. Тадбиркор деҳқонлар, мулк соҳиблари ҳар қарич ердан унумли фойдаланади. Ўзбекистон чин маънода Оллоҳ назари тушган ўлка. Бу юртнинг пайкаллари унумдор, фойдали ҳарорат етарли. Таркиби эса турли хил элементларга бой. Лекин собиқ иттифоқ давридаги нотўғри режалаштириш ва пахта яккаҳокимлиги она заминимизга ўз салбий таъсирини кўрсатмасдан қолмади. Натижада ерларнинг бонитет баллари пасайиб, тупроқ таркибидаги гумус миқдори сезиларли даражада камбағаллашди. Мелиорация-ирригация тизими самарадорлиги издан чиқиб, шўрланиш даражаси ошди. Шунингдек, ерларга меъёридан ортиқча минерал ўғитлар ва кимёвий дорилар солинганлиги дард устига чипқон бўлди.

Бундай салбий ҳолатнинг жабридан ҳали-ҳанузгача халос бўлганимизча йўқ.

Мамлакатимизда ернинг ҳар қаричи ҳисобли эканлигини инобатга олган ҳолда, юқорида эслатиб ўтганимиздек, шўрланган мелиоратив

- Олтин ҳам ердан олинади. У бебаҳо хазина. Ер қонун йўли билан ҳимоя қилинади, - дейди Самарқанд вилояти ер ресурслари ва давлат кадастри бошқармаси бошлиғи вазифасини бажарувчи Дониёр Жўрақулов.

ҳолати ёмон ва ҳосилдорлиги паст ерларнинг унумдорлигини ошириш энг долзарб масалалардан бирига айланди. Ҳукуматимиз томонидан ирригация-мелиорация тизимини ошириш мақсадида кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Бунинг учун ҳар йили давлат бюджетидан миллиардлаб сўм маблағ ажратиляпти.

-Ер азиз. У ризқ-рўзу насибамизни етказиб беради. Ер тириклик манбаи. Уни эъзозламоқ, қадрига етмоқ даркор. Ер сўнгсиз бойлик. Сабаби, нон ҳам ерда кўкариб пишади. Олтин ҳам ердан олинади. У бебаҳо хазина. Ер қонун йўли билан ҳимоя қилинади, - дейди Самарқанд вилояти ер ресурслари ва давлат кадастри бошқармаси бошлиғи вазифасини бажарувчи Дониёр Жўрақулов. – Ўтган йилги маълумотларга кўра, айни паллада вилоятнинг умумий ер майдони бир миллион олти юз етмиш етти минг уч юз бир гектар бўлиб, унинг бир миллион икки юз тўқсон етти минг тўрт юз ўн бир гектари қишлоқ хўжалигига яроқли ерлар ҳисобланади. Шунинг икки юз эллик етти минг тўққиз гектари суғориладиган, бир юз саксон икки минг тўққиз юз йигирма тўққиз гектари лалми экин майдонларидир.

Ҳукуматимизнинг тегишли қарорларига кўра бугунгача қарзга ботган, истиқболсиз, деб топилган ширкат хўжаликлари тугатилиб, уларнинг ерлари юзлаб фермерларга бўлиб берилди. Бу ишга бошқарма ва унинг туманлардаги ер ресурслари ва давлат кадастри бўлимлари ҳамда "Ўздаверлойиҳа" институти Самарқанд филиалининг мутахассислари бош-қош бўлмоқдалар. Хўжаликлардаги мавжуд экин ерлари тўлиғича хатловдан ўтказилиб, лойиҳалар тузилди ва тендер ўтказувчи комиссияларга тақдим этилди.

Дониёр Жўрақуловнинг гапларига қараганда, Президентимизнинг "Мева-сабзавотчилик ва узумчилик соҳасида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони ва "Мева-сабзавотчилик ва узумчилик соҳасини ислоҳ қилиш бўйича ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорида таъкидланганидек, боғ ва токзорларни ўз ишининг устаси бўлиб танилган миришкорлар қўлига бериш керак. Маълумки, Самарқанд ўзининг қуёшда товланадиган узуму қора кишмишлари билан етти иқлимга довруқ таратган. Шу сабабдан ҳозирда соҳибқирон бобомиз Амир Темурдан бизга мерос бўлиб қолган боғ-роғларни янада кўпайтириш чора-тадбирлари кўрилаётган экан.

Унумдор ерга ўз фарзандидек меҳр кўрсатаётган саховатли, ҳимматли фермерлар сафи кун сайин вилоятда кўпайиб бормоқда. Давр ўзгарди, замон шитоб билан олдинга силжияпти. Ҳаётимизда кўплаб ўзгаришлар содир бўлмоқда. Ҳозир мулк соҳиблари қор остида дам олаётган адоқсиз далаларга боқиб, янги-янги режалар тузишмоқда. Техникаларни баҳорги экиш мавсумига шай қилиб қўйганлар бисёр. Хуллас, воҳада иш қизигандан-қизиб кетган.

Самарқанд вилоят ер тузиш ва кўчмас мулк кадастри хизмати ходимлари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 21 октябрдаги тегишли қарори ижросини бажариш мақсадида астойдил тер тўкишмоқда. Хўжалик ҳисобидаги "Самермулккадастр" вилоят хизматининг туман, шаҳар бўлимлари фаолият кўрсатиб турибди. Барча бўлимлар мебел, оргтехника ва телефон алоқалари билан тўлиқ таъминланган. Бино ва иншоотлар тарҳлари хориждан келтирилган замонавий аппаратларда бежирим ва чиройли қилиб чизиб берилмоқда. Бу ҳолат келаётган мижозларни мамнун қилаяпти.

Сирасини айтганда, янги қишлоқ хўжалик йилида кўтарилажак ҳосилга астойдил замин яратишга киришилганлигини кузги-қишки тадбирларнинг олдинги йиллардагидан анча илгарилаб кетганидан кузатиш мумкин.

Улуғбек ЖУМАЕВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

"Билағон" кампир

Ёши етмишдан ошган Шукуржон момони маҳалламизда "билағон" кампир дейишади. Момо кўпроқ эвараси Саидахон билан гурунг қилади. Баъзида ҳатто баҳслашиб, тортишиб ҳам қолади. Кунларнинг бирида Шукуржон момо Саидахонни роса синовдан ўтказди.

- Анув бир кино бор эдику, номини сен айт, болам. Ҳалиги кўзи ожиз қиз ўйнаган кино-да. Э, ким айтди сени ёш "нарса" деб. Ана эсимга тушди, Гулмиралда-да!

- Гулмиралда эмас, Эсмералда, - деди кулиб Саидахон.

- Майли, сен айтганча бўлақолсин. Эсингда бўлса, ана шу қизни кўзи очилиб, охир-оқибат Ҳусинбойга турмушга чиқишини беш-олти ой олдин айтганман. Тўғрими? Сенлар бўлса... Асли кинога тушунолмайсизлар-да?

- Вой, ўзимнинг бувижоним-ей, яна янглишдингиз, Эсмералда севган йигит ахир Ҳусинбой эмас, Хосе Армандо! Қолаверса...

Саидахоннинг гапи оғзида қолди. Момо яна "улоқ"ни илиб кетди.

- Нима, қолаверса, бизлар ҳам сиз билган нарсани билардик демоқчимисан? Эй, йўқ... Бояги кўзи ожиз қизнинг ўғли анаву бадбашара одамдан эмас, деганимда ҳам гапимга унчалик ишонмагандинглар. Ана айтганимдай бўлди-ку! Асли, сиз ёшларнинг кино кўрганингда хаёлингиз бошқа ёқда бўлади...

- Момо, нега фақат чет эл киноларидан гапирасиз. Нима, ўзимизни ўзбек кинолари ёқмайдими?

- Ёшлигингга борасан-а. Қани энди кўпроқ ўзимизнинг киноларни кўрсатишса-ю улар ҳақида ҳам гурунг қилиб ўтирсак.

Аҳмаджон РАҲИМОВ

Жарқўрғонлик "дед Умр"

Бу воқеани механизатор Абдулла ака кулиб-кулиб айтиб берди:

–Умр акани бутун "Сурхон" хўжалиги ҳурмат қилади. Ҳазилни оғир олмайдиган одам. Ўзиям ҳазилкаш. Отаси жуда донишманд, салобатли киши. Кекса-ю ёш Умр аканинг отасини эъзозлайди...

Умр ака ароқ ичмайди. "Нима керак шу заҳарни ичиб", деб юради. Фақат бир марта, нима бўлди-ю, яхшигина ароқ ичди. Ҳаволандими, олифталандими ёки ҳамма айб ароқдами, улфатларидан сигарет ҳам сўради. Армияда бир пайтлар Россияда хизмат қилган. Ароқ кучи билан русча гапира бошлади...

Хуллас, кечқурун ширакайф, оғзида сигарет, алпанг-талпанг уйга келди. Телефонда ғинғирлаб, минғирлаб, Бойсундаги қариндоши Уммат акага боғланди:

–Черт побери... Что такой... Зачем трубкани олмай-са-ан, - деди.

Бойсундаги Уммат ака бақирарди:

–Ёмон эшитилаяпти. Кимсиз? А-а?! Қаердансиз?

–Мен Сур-хон-дан!!! Дед Умр, дед Умр...

"Свет" ўчди. Телефон жим бўлиб қолди...

Эрталаб Бойсундан бир тўда одам келибди. Телефонда "дед умер" деди. Жанозага келдик. Бобо жўнаб кетибди, деб келаверибмиз, деди улар.

Боши ёрилгудай оғриётган Умр ака бир одамларга, бир отасига қараркан, русча гапираман деб, "қовун тушириб қўйганлиги"дан афсусда эди.

Менгнор ОЛЛОМУРОДОВ

Йўлдаги "қариндош"лар

"Дамас"нинг рулини ноилож йўл четига бурган ҳайдовчи ўнг ёнидаги йўловчига илтижоли қаради:

– Анави солиқчилар суриштириб қолса, "мен ҳайдовчининг тоғасиман" деб юборасиз, жон ака.

– Хўп, лекин исмимниям билмайсиз-ку, гапнинг чуви чиқиб қолса-чи?

– Сизни яхши танийман, менинг отим Улуғбек.

– Солиқчилар анойимас, – кулимсиради "тоға". – Орқадагилардан ҳам гап сўрайди.

– Булар "ўғил-қизларингиз", Фарғонага тўйга кетяпмиз. Лицензиям чатоқда, жон ака...

Хуллас, "тоға-жиян"лик иш берди, киракаш омон-эсон қутулди, манзилга ҳам етдилар. "Тоға" узатган пулни санаб кўрган ҳайдовчи норози оҳангда дўриллади:

– Яна икки юз сўм берадилар, тақсир.

Ҳозиргина "жон ака" деб турган боланинг ортиқча пул олмоқчи бўлиши йўловчига ёқмади. Ҳалигина ранги ўчганча "тоға-тоға" деган йигитга энди беписандлик билан "тақсир" бўлиб қолгани алам қилаётгандай эди.

– Ҳў, тақсир, – ҳайдовчига ўз оҳангида писанда қилди "тоға". – Тоғадан ҳам пул оладиларми?

Орқадаги йўловчилар қиқирлашди, биттаси яна илмоқли гап қилди:

– Биз-чи, "тоғавачча"ларингиз бўламиз-а, тақсир.

Бундан йигит талмовсиради. Шу тобда ҳамма бир сўм бермай жўнаб қоладигандай юраги пўкиллади.

– Жуда ўтаканг ёрилавермасин, – "қариндош"лар суҳбатига якун ясади "тоға". – Мендан икки юз сўмингни олгин, садқаи сар. Аммо манов болалар талабага ўхшайди, сал инсоф қилгин.

– Хўп, – қўлини кўксига қўйди киракаш "жиян".

Талабалар чўнтак кавлашга тушди, шу маҳал "тоға" яна бир "узиб" олди:

– Бу дейман, йўл-йўлакай "қариндош-уруғ" орттиргунча ҳужжатингни тўғрилаб олсанг бўлмайдими, "жиян"?..

Рустамжон УММАТОВ

Анжуман

Тошкент шаҳри ҳамда вилоятларда ўтаётган маҳаллий ҳокимлик органлари раҳбар кадрлар малакасини оширишга доир минтақавий семинарларининг навбатдаги машғулотлари хотин-қизларнинг давлат ва жамият қурилишидаги мавқеини юксалтириш масалаларига бағишланмоқда.

Жумладан, Самарқанд ва Хорзам вилоятларида ўтган

Хотин-қизлар фаоллиги ошмоқда

ана шундай тадбирларда Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида мамлакатимизда хотин-қизларнинг ҳуқуқларини ҳар томонлама ҳимоя қилиш, жамиятимизнинг сиёсий-ижтимоий, иқтисодий ва маданий ҳаётидаги фаол иштирокини таъминлаш, маънавий ва интеллектуал савиясини янада юксалтиришга алоҳида эътибор қаратилаётгани таъкидланди.

Давлатимиз раҳбарининг 2004 йил 25 майда қабул қилинган "Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармони бу борада муҳим дастуриламал бўлмоқда. Аёлларнинг жамият ҳаётидаги иштироки тобора кучаймоқда. 2002 йилда давлат бошқаруви ва маҳаллий ҳокимият органларида хотин-қизларнинг иштироки 13 фоизни ташкил этган бўлса, бугунги кунда бу кўрсаткич қарийб 18 фоизга етди. Айни пайтда мамлакатимиз Олий Мажлиси палаталари, халқ депутатлари маҳаллий кенгашларида хотин-қизлар салмоқли ўринга эга.

Машғулотларда диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар фаолиятини янада такомиллаштиришга ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Бугунги кунда юртимиздаги маҳалла, қишлоқ ва овулларда салкам саккиз минг нафарга яқин ана шундай маслаҳатчи фаолият олиб бораётир. Улар ёшлар ўртасида соғлом турмуш тарзини қарор топтириш, оилалардаги маънавий муҳитни яхшилаш, миллий урф-одатларимиз ва қадриятларимизни асраб-авайлаш ишлари билан яқиндан шуғулланмоқдалар.

Семинарларда ҳомийлар ва шифокорлар йилида маҳаллий ҳокимият органларининг бу борадаги ишларини янада такомиллаштириш юзасидан тегишли таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқилди.

Тадбирларда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Республика Хотин-қизлар қўмитаси раиси С.Иномова сўзга чиқди.

(ЎзА)

Биоусул – мўл ҳосилга кафолат

Қорақалпоғистон Республикаси қишлоқ хўжалигида ўтган йил муваффақиятли якунланди. Барча тармоқларда йиллик шартномавий режалар ортиғи билан бажарилди. Пахтачиликда режадан ортиқ салкам 28 минг тонна юқори навли қимматбаҳо хомашё сотилди.

Бундай ютуқларга, албатта, ер ўз эгасини топиб, деҳқонларнинг йил бўйи қилган ҳалол меҳнатларию таъминот такомиллаштирилганлиги, ташкилий юмушлар уюшқоқлик билан ўтказилганлиги билан бир қаторда ўсимликлар биологик усул билан кафолатли тарзда ҳимоя қилинганлиги ҳам асосий омиллардан бири бўлди.

–Шунинг учун ҳам ўтган йилдан мамнунмиз, - дейди Қорақалпоғистон Республикаси Ўсимликларни ҳимоя қилиш Маркази директори Ромонберди Раззоқов. – Дастлаб туманлардаги шохобчаларнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланганлигини айтиш ўринлидир. Мавжуд 56 та биолабораторияларда йил давомида ишни изчил юргизиш имкони яратилди. Натижада 751 килограмм ўрнига 751,5 килограмм трихограмма, 50 миллион ўрнига 125,8 миллион дона олтинкўз, 126 миллион ўрнига 281,1 миллион дона бракон ишлаб чиқарилиб, улардан самарали фойдаланилди. Аниқроқ қилиб айтганда, қишлоқ хўжалиги экинлари зараркунандаларига қарши курашда экологик жиҳатдан энг фойдали – биологик усул ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ ишлатилди. Биргина мисол: ўтган йили биомаҳсулотлардан белгиланган вақтда, меъёрида фойдаланилгани туфайли мавжуд 103983 гектардаги ғўза ниҳоллари ҳар хил ҳашаротлардан ҳимояланиб, уларнинг зарарланиши олди олинди.

–Марказ ва жойлардаги бўлинмаларнинг амалдаги йил режалари қандай?

–Биринчи галда қишлоқ хўжалиги корхоналарига, айниқса, фермер хўжаликларига хизмат кўрсатиш ҳажми кескин ортишини кўзламоқдамиз. Бунинг учун туманларда тағин 5 та янги биолабораториялар ташкил этиб, уларнинг сонини 61 тага етказдик. Биомаҳсулотлар тайёрлашни ўтган йилга нисбатан 1,5 марта кўпайтириш учун ишлар аллақачон бошланиб кетди. Чунки бу йил бир гектар чигит экилган ерга 1 грамм трихограмма, 3 минг дона бракон, 2 минг дона олтинкўз етказиб берилади. Шунингдек, бир гектар буғдой экилган майдон 2 минг дона олтинкўз билан таъминланади. Булар юзасидан буюртмачилар билан тегишли шартномалар тузилган.

Хизмат

–Ромонберди Раззоқович, маълумки, Оролбўйи ҳудудида, тўғрироғи, бутун Хоразм воҳасида "Қовун пашшаси" деб ном олган ҳашарот кейинги йилларда полиз етиштиришга катта зарар етказди. Жаҳонга машҳур "Шоббоз бийшаги", "Қариқиз", "Гурвак", "Олахамма"... каби қовун навларини экишга деҳқонларнинг юраги безиллаб қолди. Ўсимликларни ҳимоя қилиш маркази, Қорақалпоғистондаги шу соҳа билан шуғулланувчи мутахассислар ана шу тажовузкор ҳашаротга қарши қандай чоралар кўраяпти? Энг муҳими, амалдаги йилда Амударё қуйи қисмида машҳур қовунлар етиштирилишига замин ҳозирланадими?

–Мутахассис сифатида ўлкамиз сабзавоткорларини, бутун меҳнаткашларимизни қатъий ишонтириб айтаманки, амалдаги йил, албатта, қовун йили бўлади! Бундай ваъда беришимга сабаб: қорақалпоғистонлик ўта салоҳиятли илм ва фан намояндалари, тажрибакор деҳқонлар кучни бир жойга жамлаб, аниқ илмий, амалий тадбирларни ишлаб чиқишди, тажрибада синаб кўришди. Шулар асосида услубий кўрсатмалар баён қилинган оммабоп махсус китобча "Қорақалпоғистон" нашриётига топширилди. Яқинда чоп этилиб, барча эҳтиёжмандларга етказиб берилади. Бундан ташқари, "Қовун пашшаси"-га қарши самарали кураш олиб бориш бўйича фермер хўжаликлари, сабзавоткорлар ўртасида изчил тарғибот ишлари олиб борилмоқда.

Суҳбатдош:
А.ИСКАНДАРОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Мини-банкинг ёнингда, мулкдор!

(Боши 1-бетда)

Мейли Турсунов ўзи истиқомат қилаётган Қарши туманидаги собиқ Чўли ота номли ширкат хўжалиги ҳудудида ташкил этилган "Пахта Банк"нинг Бешкент бўлимига қарашли мини-банкка кириб борар экан, шу фикрлар хаёлидан ўтди.

Собиқ ширкат хўжалиги ҳудудида 160 та фермер хўжалиги тузилаяпти. Тендер танловлари ниҳоясига етиб, ғолиблар ҳужжатларни расмийлаштирмоқдалар. Улар учун муҳташам ва қулай бинода "Пахта Банк" томонидан мини-банк хизмати йўлга қўйилибди. Турсунов каби янги фермерлар эса оёғи остида мини-банк туриб, бошқа банкка борармиди? Улар ёнгинасида барча қулайликларга эга банк пайдо бўлганидан бағоят мамнун.

Тўғри, банкни мижоз танлайди. Фермер хўжалиги фаолиятини барқарор ривожлантириш, ер ҳосилдорлигини мутассил ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилашда банк ва фермер муносабатлари муҳим ўрин эгаллайди. Агар фермер танлаган банк даласидан анча узоқ ва мунтазам алоқа боғлаш имкониятлари бўлмаса, иш фаолиятига салбий таъсир ўтказиши табиий. Шунинг учун ҳам тугатилган собиқ Чўли ота номли ширкат хўжалиги ҳудудида пайдо бўлган 160 та фермер хўжалигининг аксарияти мини-банкда ҳисоб рақамини очиш учун мурожаат қилишмоқда.

– Мини-банк фаолияти кўпқиррали, – дейди "Чўли ота" мини-банк мудири Шодиёр Ашуров. – Биз фермер хўжаликларига молиявий кўмак бериш, уларнинг иқтисодий салоҳиятини юксалтиришга ҳисса қўшиш билан бирга, шу ҳудудда фаолият кўрсатаётган савдо ва умумий овқатланиш корхоналари ҳамда фирмаларига хизмат кўрсатамиз. Аҳолига коммунал тўлов ҳамда омонатлардан фойдаланишлари учун имкониятлар яратамиз. Яъни, мини-банк бошқа молия муассасалари каби барча турдаги хизматларни таклиф қила олади. Биздаги қулайлик ва афзаллик масофа, маблағ, вақт ва тезкор хизмат билан ифодаланади. Айтайлик, фермер туман марказида ёки Қарши шаҳридаги банкларда ҳисоб рақами очса, 3-4 соатлаб вақтини йўлда ўтказиши мумкин. Чунки Чўли ота қишлоғидан Қарши ёки Бешкентга бориб-келиш учун фермер 20-25 километр йўл босади. Йўл ҳақи учун маблағ сарфлайди.

– Бундай муаммоларга жуда кўп дуч келганман, – дейди шу ҳудудда 2000 йилдан буён "Омад" фермер хўжалигини бошқариб келаётган мулкдор Иброҳим Маҳмадмуродов. – 25 километр йўл босиб, туман марказидаги банкка бориш ва келиш учун кўп вақт ва маблағ сарфлардим. Гоҳида ишим битарди, айрим пайтлари йўл ҳақи ва вақтим беҳуда исроф бўларди. Шунинг учун ҳеч иккиланмасдан ҳисоб рақамимни мини-банкка ўтказдим.

Бундай фикрларни Боймурод Эрназаров, Ойбек Абдираҳимов ва бошқа қишлоқ мулкдорлари ҳам айтишди. Қарши туманидаги собиқ Собир Раҳимов номли ширкат хўжалиги ўрнида пайдо бўлаётган 132 та фермер хўжалиги молия-иқтисод фаолиятини ёнгинасида ташкил этилган Собир Раҳимов номли мини-банкда олиб боришларини изҳор қилмоқдалар. "Пахта Банк"нинг Бешкент бўлими томонидан очилган бу кичик молия муассасаси замонавий, ёруғ ва шинам бинода жойлашган. Унга раҳбарлик қилаётган Ибодулла Хидировнинг таъкидлашича, фермерларнинг молиявий тўсиқларни енгиб ўтишида ва иқтисодий барқарорликка эришишларида мини-банк барча қулай хизмат турларини таклиф этмоқда. Умуман олганда, янги фермерни қўллаб-қувватлаш, кўмак бериш ва суяшда мазкур мини-банкларнинг ҳиссаси катта бўлиши шубҳасиз. Тендер ғолиби Алишер Эламонов 10 гектар ерда фаолиятини бошлагач, мазкур кичик молия муассасаси хизматидан фойдаланишни дилига тугиб қўйган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 8 ноябрдаги "2006 йилда қишлоқ хўжалиги кооператив (ширкат)ларини фермер хўжаликларига айлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори ижросини таъминлаш мақсадида вилоятда тугатиш жараёнлари давом этаётган собиқ 30 ширкат хўжалиги ҳудудида "Пахта Банк"нинг 17 та мини-банки ташкил этилди. Бу эса янгидан пайдо бўлган фермер хўжаликларини молиявий қўллаб-қувватлаш, уларга имтиёз ва имконият яратишда ҳукуматимиз томонидан кўрсатилаётган ғамхўрлик намунасидир.

– Вилоятда ҳозирги пайтга қадар 80 та мини-банк фаолият кўрсатиб келаётган эди, – дейди Акционерлик тижорат "Пахта Банк" вилоят бошқармаси банк фаолиятини ташкил қилиш бўлими бошлиғи Фарҳод Аҳмедов. – Эндиликда яна 17 та шундай кичик молия муассасаси фермерлар хизматига киришмоқда. Улар мижозларга қулай имкониятлар яратиш мақсадида зарур жиҳозлар, оргтехникалар билан таъминланган. Ҳозиргача мавжуд бўлган мини-банклар томонидан 2005 йили қарийб 7,5 миллиард сўм, жумладан, фермер хўжаликларига деярли 5,2 миллиард сўм имтиёзли - яъни 3 фоизли кредит берилди. Мини-банкларда ўтган йил мобайнида 157 миллион сўмга яқин нақд пул, шунингдек, аҳолидан 24 миллион сўмдан зиёд коммунал тўловлар қабул қилинди.

Қашқадарёда янги мулкдорлар синфини шакллантириш, қишлоқ хўжалиги соҳасида ислоҳотларни изчил ривожлантиришда банкларнинг ҳиссаси тобора ортиб бормоқда. Фаровонлик калити шиори остида аграр тармоқни ислоҳ қилишда фаол иштирок этаётган Акционерлик тижорат "Пахта Банк"нинг бу соҳадаги фаолияти, айниқса, таҳсинга сазовордир.

Фахриддин БОЗОРОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Тадбир

Яқинда пойтахтимизнинг "Туркистон" саройида республика миқёсида намунали милиция таянч пункти кўрик-танлови иккинчи босқичида ғолиб, деб топилган 14 та милиция таянч пункти орасидан энг намуналиларини саралаш ва уларни мукофотлаш маросими бўлиб ўтди.

Ғолиблар тақдирланди

Якунловчи босқичда биринчи ҳудуд – Тошкент шаҳри, Тошкент ва Сирдарё вилоятлари ўртасида биринчи ўринни Тошкент вилояти, Зангиота тумани, "Янги ҳаёт" маҳалласидаги 133-сонли милиция таянч пункти эгаллади. Иккинчи ўрин Тошкент шаҳар Ҳамза тумани "А.Назаров" маҳалласидаги 247-сонли милиция таянч пунктига берилди. Учинчи ўринга эса Сирдарё вилояти, Янгиер шаҳри, "Бинокор" маҳалласидаги 26-сонли милиция таянч пункти муносиб топилди.

Иккинчи ҳудуд – Фарғона, Андижон ва Наманган вилоятлари орасида биринчи ўрин Наманган вилояти, Янгиқўрғон туманидаги "Шарқ юлдузи" маҳалласида жойлашган 6-сонли, иккинчи ўрин Андижон вилояти, Избоскан тумани, "Т.Мамажонов" маҳалласидаги 142-сонли, учинчи ўрин Фарғона вилояти, Фарғона тумани "Бой маҳалла" фуқаролар йиғинидаги 329-сонли милиция таянч пунктларига берилди.

Учинчи ҳудуд Жиззах, Самарқанд, Навоий ва Бухоро вилоятлари бўйича Бухоро вилояти, Ромитан тумани "Боғитуркон" маҳалласидаги 97-сонли милиция таянч пункти биринчи ўринга лойиқ топилган бўлса, иккинчи ҳамда учинчи ўринлар Жиззах вилояти, Мирзачўл тумани, "Ержар" маҳалласининг 109-сонли, Навоий вилояти, Навоий шаҳар "Умид" маҳалласи ҳудудидаги 6-сонли милиция таянч пунктларига раво кўрилди.

Қорақалпоғистон Республикаси, Қашқадарё, Сурхондарё ва Хоразм вилоятлари ўртасидаги тўртинчи ҳудуд бўйича эса биринчи ўрин Қашқадарё вилояти Муборак тумани, "Тонг" маҳалласидаги 274-сонли милиция таянч пунктига насиб этди. Иккинчи ва учинчи ўринлар Сурхондарё вилояти Шўрчи тумани "Бобур" маҳалласидаги 142-сонли, Хоразм вилояти, Янгибозор тумани "Боғолон" маҳалласидаги 135-сонли милиция таянч пунктларига насиб қилди.

Ушбу ғолиб деб эълон қилинган милиция таянч пунктларининг биринчи ўрин соҳибига "Дамас" автомашинаси ва биринчи даражали диплом, ундан кейинги ўринлари эса иккинчи, учинчи даражали диплом, компьютер жамланмаси ҳамда рангли телевизорлар билан тақдирландилар.

Кўрик-танловда бундан ташқари "Жасорат кўрсатган профилактика инспектори", "Аҳоли ўртасида катта обрў-эътибор қозонган энг фаол профилактика инспектори", "Жиноятчиликка қарши курашишда энг фаол маҳалла оқсоқоли" каби тўққизта номинация бўйича ҳам муносиблар аниқланиб уларга ҳам қимматли совғалар тақдим этилди.

Дилшод УЛУҒМУРОДОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Польшада мотам куни

Польшанинг Катовице шаҳридаги кўргазма марказида юз берган фожиа қурбонлари 60 кишига етган.

Қалин қор ёғиши оқибатида марказ павильонининг томи қулаб тушган эди. 150 дан зиёд одам турли даражада тан жароҳати олган. Уларнинг орасида чет эллик фуқаролар борлиги айтилмоқда. Почта кабутарлари кўргазмаси ўтказилаётган вақтда кўргазма залида 1000 нафар одам бўлган. Фожиа қурбонлари хотирасига Польшада мотам куни эълон қилинган.

ХАМАСнинг навбатдаги талаби

Фаластин мухторияти парламентига бўлиб ўтган сайловларда ғолиб чиққан ХАМАС гуруҳи Исроилга нисбатан навбатдаги талабларини илгари сурмоқда.

Гуруҳ раҳбарларидан Маҳмуд Захарнинг сўзларига кўра, Исроил давлат байроғини ўзгартириши лозим. "Байроқдаги иккита ҳаворанг чизиқлар Ефратдан Нилгача бўлган ҳудудларни англатади. Бу билан Исроил босиб олган ерларини кўрсатмоқчи. Ана шу чизиқларни Исроилнинг янги байроғида кўришни хоҳламаймиз", дейди гуруҳ раҳбари. Шунингдек, ХАМАС Фаластиннинг армиясини тузиш ҳаракатида эканлигини маълум қилган.

"Яна эркаклар мағлуб"

Финляндия президентлик сайловларида амалдаги президент Таре Халонен хоним ғолиб бўлди.

У рақиби собиқ молия вазири Саули Ниинистони ортда қолдириб, 51,8 фоиз овоз тўплашга муваффақ бўлган. Таре Халонен Финляндияни яна олти йил бошқаради. "Бу гал ҳам эркаклар мағлуб бўлди" дейди Ниинисто Халоненни ғалаба билан табриклар экан.

Карикатура - норозиликлар сабабчиси

Ливия давлати Даниядаги элчихонасини ёпишга қарор қилди.

Муҳаммад пайғамбарнинг сиймоси Дания нашриётларида террорчи кўринишида карикатура қилиб берилиши бунга сабаб бўлган. Jyllands-Posten газетасида бундан аввалроқ ана шундай карикатураларнинг берилиши Саудия Арабистонининг Даниядаги элчихонасини олиб чиқиб кетиши ва бир неча араб давлатларидаги оммавий норозиликка сабаб бўлган эди.

Дания ҳукумати эса норозилик келтириб чиқараётган нашриётларга нисбатан чора қўллашдан бош тортмоқда.

Танкчилар мактабидаги бебошлик

Оддий аскар Сичев яқинлари мудофаа вазирлиги билан судлашмоқчи.

Екатеринбург ҳарбий прокуратураси олдида йиғилган намойишчилар ушбу талабни илгари суришмоқда. Челябинск танкчилар ўқув мактабида бўлиб ўтган нохуш воқеа, мана бир неча кундирки, Россия мудофаа вазирлигида баҳс ва мунозараларга сабаб бўлмоқда. Танкчилар мактабига ўқишга келган Андрей Сичев бир гуруҳ аскарлар томонидан аёвсиз калтакланиши туфайли мажруҳ бўлиб қолган. Воқеадан сўнг Сичевга зарур тиббий ёрдам кўрсатилмаган. Оқибатда оддий аскар бир оёғи ва бармоқларидан айрилган. Айни дамда шифокорлар беморни ҳаётга қайтариш учун ҳаракат қилишмоқда.

"Парранда гриппи" Кипрда

Кипр оролларининг Туркияга тегишли қисмига ҳам "парранда гриппи" вируси етиб келган.

Европа комиссияси матбуот хизматининг хабар қилишича, оролнинг шимолий қисмидаги Фамагуст аҳоли пунктида инсон саломатлиги учун хавфли бўлган H5N1 вируси билан касалланган хонаки паррандалар аниқланган. Ҳукумат қарорига кўра, ҳудуддаги барча уй паррандалари йўқ қилинмоқда. Товуқ гўштини экспорт-импорт қилиш бекор қилинган.

INTERNET хабарлари асосида
Ш.САНАЕВ тайёрлади.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2006 йил 31 январдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:

1 Австралия доллари	891,32	1 Польша злотийси	376,60
1 Англия фунт стерлинги	2102,29	1 СДР	1724,33
1 Дания кронаси	192,84	1 Туркия лираси	899,49
1 БАА дирхами	324,00	1 Швейцария франки	926,09
1 АҚШ доллари	1190,02	1 ЕВРО	1439,45
1 Миср фунти	207,86	10 Жанубий Корея вони	12,26
1 Исландия кронаси	19,16	10 Япония иенаси	101,45
1 Канада доллари	1035,70	1 Россия рубли	42,46
1 Хитой юани	147,61	1 Украина гривнаси	235,65
1 Малайзия ринггити	317,38		

*** Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.**

2006 йилнинг "Ҳомийлар ва шифокорлар йили" деб эълон қилиниши муносабати билан

ХАЛҚ БАНКИ:

1) Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини моддий қўллаб-қувватлаш мақсадида юқори фоизли **"МАТОНАТ"** – омонат турини таклиф этади.

Омонатга маблағлар йиллик **36 фоиз** миқдорида даромад тўлаш шарти билан азиз фахрийларимизнинг пенсия пулларини нақд пулсиз ўтказиш орқали қабул қилинади.

"МАТОНАТ" – омонатига ҳар ойнинг 1-санасига фоиз даромади ҳисобланади ва омонат қолдиғига қўшилади.

2) Халқ банки ва "Маҳалла" жамғармаси ўртасидаги азалий ҳамкорликни янада ривожлантириб ҳамда фойдаланилган коммунал хизматларидан бўлган қарздорликни кескин қисқартириш мақсадида

"МАҲАЛЛА ФИДОЙИЛАРИ"

муддатли омонат турини амалиётга татбиқ этади.

Омонатга маблағ **6 ой** муддатга, камида **300 000 сўм** миқдорида ва йиллик **36 фоиз** миқдорида даромад тўлаш шарти билан нақд пулда қабул қилинади.

Омонат турларини Халқ банкининг исталган муассасаларида очишингиз мумкин.

Қишлоқ савдо корхоналари раҳбарлари ва хусусий тадбиркорлар учун алоҳида!!!

МЧЖ "BIRJA SERVIS TA'MINOT" таклиф қилади:

- Электродвигателлар 0,5 дан 55 квт гача 1000-1500-3000 об/мин
- Трослар; кўтариш механизмлари учун канатлар
- Насослар тип вакуум; химия; кансал; центробен; фекал; грунтов; пекак; динамик; вертикал; тип; К; КМ; ЦНС; Ф; ФГ; СМ; Д; Х; ХП; АХП; ВК; ВКС; СЭ; ЦН; Грат
- Задвижкалар ва вентиллар Ф 15 дан Ф 5000; РУ 10 дан РУ 64 гача
- Кабеллар ВВГ; АВВГ; КГ; ТПП
- Симлар ПВ; АПВ; ПУНП; ПУГНП; ППБН; АППБН
- Ёритгичлар ЛПО; ЛСП; ЛПО; НСП; НПП; РКУ; ПВЛМ; ПВЛП
- Лампалар КГ; ЛОН; ЛД; МО; ДРЛ; махсус лампалар
- Автоматлар тип А; АЕ; АП; ВА
- Магнит пускателлари катталик 0 дан 6 гача; РЕЛЕ
- Вентиляторлар ВО; ВЦ
- Темир линейкалар 30 мм дан 1000 мм гача
- Штангенциркуллар 125 мм дан 1000 мм гача
- Микрометрлар 0-25 дан 175-200 гача

БУЮРТМА УЧУН ҲАМ ИШЛАЙМИЗ.

Факс: 148-08-17

Тел: 148-08-17; 300-54-53; 128-98-93; 128-44-09; 330-60-85

Аҳоли, савдо корхоналари раҳбарлари, тадбиркорлар диққатига!

«Чирчиқгўшт» комбинати аҳолидан чекланмаган миқдорда қорамоллар ва чўчқаларни келишилган нархларда сотиб олишини маълум қилади.

"Чирчиқгўшт"

Бундан ташқари, савдо корхоналари, тадбиркорлар сифатли колбаса маҳсулотларини исталганча харид қилиши мумкин.

Мурожаат учун тел.: 176-22-77 (Тошкентда); 371-71; 25-5150 Факс: 563-14 (Чирчиқда)

ТАШКИЛОТ ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРДАН

автомобиллар ва қишлоқ хўжалиги техникаси учун қуйидаги корхоналарда ишлаб чиқарилган кенг ассортиментдаги

ШИНАЛАРНИ сотади:

енгил машиналар учун, енгил юк ташувчи машиналар учун, оғир юк ташувчи машиналар учун, қишлоқ хўжалиги техникаси учун

Тел: (99871) 137-10-61, 137-20-76, 137-20-84, 334-64-21

аккумуляторларни

Шиналар ва аккумуляторлар буюртма бўйича 30-35 кун ичида Украина ва Россиядан келтирилади.

Улгуржи ва чакана савдо қилиш филиаллари манзиллари:

Наманган ш., Дўстлик шоҳ кўчаси, 1-А уй. Тел (3692) 24-56-60
Андижон ш., Мирпустин к., 20-уй. Тел: (3742) 24-04-88
Данғара ш., Тошкент к., 74-уй. Тел: (37357) 2-19-06
Термиз ш., Ч.Сафаров к., 80-уй. Тел:(37622) 2-45-85.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 1998 йил 27 октябрда № 2952 а/в рақами билан рўйхатга олинган масъулияти чекланган жамият шаклидаги "UNIFAM Co Ltd" Ўзбекистон – Корея қўшма корхонаси "гувоҳнома"си йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Утерянный гос.ордер №_05-01/11753 от 17.09.1993 г. права собственности Волобуевой Людмилю Дмитриевны на квартиру, считать недействительным.

Тошкент шаҳар Юнусобод туманидаги "Хилол Хумо" хусусий фирмаси (ОКПО бўйича код 15791288) "Хилол Хумо" масъулияти чекланган жамиятига айлантирилади. Даъволар эълон чоп этилган кундан бошлаб бир ой мобайнида қабул қилинади.

Тоғамнинг эркаси

(Боши 1-бетда)

Ўшандай кунларнинг бирида Намозбой отбоқар тоғамга:

–Ражаббой, қашқангни аравага қўш энди. Нуротага ғалла ташийсан, - деди.

Тоғам бир сўзли бригадирга гап қайтармади. Фақат...

–От асов-ку, бунинг устига ҳали хом! – дея таажжубда қаради унга.

–Мен буйруқни бажаряпман, сен ҳам шунга амал қиласан, бола! – деди жаҳл билан Намозбой.

Тоғам туни билан қора қашқани силаб-сийпалади. Оғзига сувлиқ солиб олгач, белига эгар қўйди. От патирлар, гоҳ орқага тисарилар, гоҳ-гоҳ охур устидан сакраб ўтишга шиддат билан ташланарди.

Тоғамнинг овози гоҳ баланд чиқар, гоҳ унга ёлворгандек илтижоли муомала қиларди. Ниҳоят, эртаси куни тўрт-беш аравакаш қашқани бақириб-чақириб қўқон араванинг икки шотиси орасига олиб, бўйинбоғларини маҳкамлаб, айилни тортдилар.

Ражаббой арава устига минмасдан отнинг сувлиғидан ушлаб етаклади. Ғилдиракларнинг тақир-туқуридан от ҳуркиб сакрар, пишқирар, қишлоқнинг тор кўчаларидан босар-тусарини билмай борарди.

Ниҳоят, бесаранжомлик билан тоғ йўлига чиқилди. Тоғам терлаган, сағриси, бадани қалтираётган отнинг кўзларини белбоғи билан боғлади. Бу ҳолат ҳам унга кор қилмади. Қора қашқа нотекис тупроқ йўллардан гоҳ ўнгга, гоҳ сўлга ўзини уриб борарди. Аҳвол шу тахлитда ўтарди.

Ражаббой жонидан тўйиб кетди. Лекин унинг отга меҳри баландлиги туфайли бир марта ҳам жеркимади. Сағрисига қамчи босмади. Фақат: "Эрка, эркажон!" деб юз-кўзларини силарди.

Ниҳоят, ғалла хирмонлари совурилиб, қирмизи буғдойдан қоплар тикланди. Ҳар бир аравага саккиз юз, бир тоннадан ортилди. Борадиган манзил ўн саккиз чақирим эди. Тоғамнинг араваси олдинда юрди. Эрка эгаридаги қўнғироқ бир маромда тебраниб жаранглар, қашқа эса кучаниб борар, бошқа аравалар эса унинг чангида қолиб кетар эди.

Эрка қирларга юкли аравани шашт билан тортиб чиқишда чиройли бошини тез-тез баланду пастга қимирлатар, тоғам эса шотини пастга босиб, бир гапни такрорларди: "ҳа, ҳа, эркажон! Бўшашма!"

Йил шу тахлитда ўтди. Юк билан йўлда бораётганда от бирдан ҳуркиб, аравани олиб қочар, ўшанда тоғам шоти билан эгар устига ўзини олиб, эркасининг ёлларини сийпаларди. Ўшандагина қашқа ҳовуридан тушиб йўлида давом этарди. Бора-бора от эгасига меҳр қўйди. Унинг ҳар бир сўзи ва ҳаракатини тинглайдиган бўлди. Тоғам даштда тунаган пайтларда отнинг эгар-жабдуғини олиб ўтлоққа қўйиб юборарди. Азон пайти тоғам бир дўнгликка чиқиб: "Эрка! Эрка, эркажон, қайдасан?" деса от ерни дўпирлатиб, пишқириб, думи, ёли шамолда ҳилпираб, кўзлари ёниб, бурун катаклари кенгайиб келарди.

Тоғам қашқанинг бўйнига бир зум ўзини ташлаб ўтирар, сўнгра танасини уқалаб устига эгар босарди.

Эрка аччиқланган кунларининг бирида тоғамнинг чимчилоқ бармоғининг бир бўғинини тишлаб узиб ташлади. Тоғам оғриққа чидаб берди. Лекин эркасидан ширин сўзини аямади.

...Орадан икки йил ўтди. Бу арафада шиддатли ва доно қора қашқа аравани бир неча марта ағдарди. Ўшанда тоғам чаққонлик билан ўзини ерга ташлар ва отига ёрдамга шошиларди.

Куз кунларидан бирида тоғам армия хизматига йўл олди. Эрка буни сезди. Тоғамга эркаланди. Оёғига бўйнини эгиб, мунг чиқармай ўтирди. Тоғам уни бўйнидан қучоқлаб ўпди. Отнинг чақнаган қора кўзларидан ёш думалади. Тоғамникида ҳам.

Шундан сўнг қорақашқа ҳеч кимга бўйсунмади. Аравакашлардан биронтаси уни ўзига дўст қилиб ололмади. Ниҳоят, қайсар отни уюрга қўшиб юбордилар. Орадан бир йил ўтди. Тоғам таътилга келди ва отини сўроқлади. Уюрда дейишди. У пою-пиёда ўн чақирим йўл босди. Атроф қоронғилашди. Бир маҳал тоққа кўтарилган пайтда эркаси қаршисидан ёлғиз чиқди. Тоғам уни қучоқлаб олди. От эгасига эркалик қилди.

–Олтмиш йилдан бери мени бир муаммо қийнайди, - дейди қария. – Эрка менинг йўлда уни кўришга бораётганимни қандай сезди экан-а? Балки ҳид билгандир. Ёки синоат деганлари шуми?

Табиатнинг англаб бўлмас сирларига ёқа ушлаб, тиз чўкамиз. Бундан ўзга чорамиз ҳам йўқ-да.

Ҳамдам ЭШОНҚУЛОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Хабар

Бутун мамлакатимизда бўлгани каби Тошкент вилоятида ҳам 2004-2009 йилларда Мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастурига мувофиқ кенг кўламдаги ишлар амалга оширилмоқда.

Янги мактаб

Чиноз туманида ўтган йили мазкур дастурга мувофиқ битта янги мактаб қад ростлади. Шунингдек, икки мактаб капитал реконструкция ва иккитаси капитал таъмирдан чиқарилди.

Янги Чиноз қўрғонида капитал реконстурикция қилинган, бугун бутунлай янгича қиёфа касб этган 6-ўрта мактаб ўқувчиларининг ҳам қувончи чексиз. Замонавий мебель ва жиҳозлар, ўқув-лаборатория анжомлари билан таъминланган мактаб спорт зали, волейбол ва футбол майдончаларига ҳам эга бўлди. Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси вилоят бўлими эса мактабга 7,5 миллион сўмлик замонавий спорт жиҳозлари етказиб берди.

Бу ерда таҳсил олаётган 800 нафардан ортиқ ўқувчи кенг ва ёруғ, замонавий жиҳозланган синфхоналарда таълим олиш билан бирга, ўзлари қизиққан спорт турлари билан ҳам шуғулланмоқда.

Л.СУВОНОВ,
ЎзА мухбири.

Кураш – миллий ғуруримиз

Ҳар бир миллатнинг ўзига хос миллий спорт турлари бўлганидек, ўзбеклар ҳам кураш билан ҳар қанча ғурурланса арзийди. Замонлар оша сайқалланиб келган миллий курашимиз бугунга келиб ҳам ўзининг ҳалоллиги ва беллашувда рақибга бўлган ҳурмат устуворлигини сақлаб қолган.

Ҳозир дунёнинг 80 дан ортиқ давлатида кураш федерациялари очилганлиги, кураш бўйича Осиё чемпионати, Жаҳон биринчиликлари, ҳар бир қитъада йирик турнирлар ўтказилаётгани юқоридаги фикримизга исбот бўлади. Шу ўринда яна бир эътирофга лойиқ жиҳат – кураш Олимпиада ўйинлари қаторидан жой олиши ҳақида ҳам фикр-мулоҳазалар билдирилмоқда. Ўйлаймизки, иштирокчига нисбатан ҳалоллик, беозорлик ва маданийликни ўзида жам этган кураш, албатта, вақти келиб Олимпиада ўйинлари дастуридан жой олади. Бунга эса оз фурсат қолди.

27 январ куни Миллий матбуот марказида Кураш миллий федерациясининг 2005 йил якунлари ва 2006 йил режаларига бағишланган матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Унда мазкур федерация етакчилари, ОАВ вакиллари иштирок этдилар. Матбуот анжуманида якунланган йилда кураш бўйича ўтказилган мусобақалар юқори даражада ташкиллаштирилганлиги алоҳида таъкидланди. Журналистлар ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб оларкан, ҳали Федерация олдида турган муҳим ишлар талайгина эканлигига амин бўлишди. Жумладан, курашга бағишланган фильмлар, кўргазмали қуроллар тайёрлаш зарурлиги ҳақида сўз борди.

Шунингдек, олти йилдан буён Буюк Британияда "Ислом Каримов турнири" ўтказилаётгани, худди шундай мусобақа Олимпиада ватани Грецияда ҳам ташкиллаштирилаётгани таҳсинга лойиқ.

ОАВ ходимлари Кураш миллий федерацияси бошқаруви таркибида ўзгаришлар юз берганлигига ҳам гувоҳ бўлишди. Янги йилдан бошлаб Кураш миллий федерациясига Ўзбекистон халқ шоири, Ўзбекистон Қаҳрамони Абдулла Орипов раҳбарлик қилмоқда. Шу билан бирга, 2006 йил ўтказилиши режалаштирилган мусобақалар тақвими ҳам иштирокчиларга тақдим этилди. Газетхонларимизни ана шу турнирлар жадвали билан таништирамиз.

Кураш бўйича 2006 йил давомида Ўзбекистонда ўтказиладиган Халқаро ва Республика мусобақаларининг РЎЙХАТИ

№	Ўтказиш вақти	Мусобақа номи	Ўтказиш жойи
1	феврал	М.Бобоев хотирасига бағишланган хотира турнири	Жиззах
2	март	Ўзбекистон биринчилиги (1987-1989 й.т.)	Тошкент
3	март	"Наврўз" байрамига бағишланган Халқаро турнир	Тошкент
4	апрел	Паҳлавон Маҳмуд хотирасига бағишланган Халқаро турнир. Эркаклар	Хива Ўзбекистон
5	апрел	Ўзбекистон чемпионати (Эркаклар ўртасида)	Бухоро
6	апрел	Фахрийлар ўртасида чемпионат	Хоразм
7	апрел	Аёллар ўртасида Республика чемпионати	Бухоро
8	май	Ўзбекистон биринчилиги (1989-1990 й.т.)	Наманган
9	май	"Умид ниҳоллари" Республика финали	Қарши
10	август	Ўзбекистон биринчилиги (1991-1992 й.т.)	Андижон
11	август	III Халқаро турнир	Фарғона
12	Низомга мувофиқ	Амир Темур таваллудининг 670 йиллиги ҳамда Қарши шаҳрининг 2700 йиллигига бағишланган Халқаро турнир	Қарши
13	I, II, III, IV чораклар	Клублар ўртасида Республика очиқ биринчилиги (ўсмирлар ва қизлар)	Белгиланган жойда
14	Низомга мувофиқ	А.Пиримов хотирасига бағишланган IV Халқаро турнир	Самарқанд
15	октябр	Ўзбекистон Кубоги (эркаклар ўртасида)	Навоий
16	октябр	Аёллар ўртасида Ўзбекистон Кубоги	Навоий
17	декабр	Э.Одилхўжаев хотирасига бағишланган IV Талабалар чемпионати	Тошкент
18	декабр	Конституция кунига бағишланган II Халқаро турнир	Тошкент

Жароҳат панд берди

Франциялик Амела Моресмо теннис бўйича йилнинг илк "Катта Добулға" туркумига курувчи мусобақаси - "Australian Open" ғолиби бўлди.

Финалда бельгиялик Жюстин Энен-Арденнга қарши кортга чиққан Амели рақибасини 6:1, 2:0 ҳисобларида мағлубиятга учратди.

Иккинчи сетнинг бу тарзда якунига етишига Жюстиннинг қорнида пайдо бўлган оғриқ сабаб бўлди. Учрашувни тўхтатган бельгиялик ракетка устаси, шубҳасиз, кўз ёшларини тийиб туролмади. Финал баҳси бор-йўғи 52 дақиқа давом этди ва бу "Australian Open" тарихидаги энг қисқа давом этган ҳал қилувчи баҳс сифатида қайд этилди.

Чемпион Моресмо 759 минг евро миқдоридаги чекка эгалик қилди.

"Жангга тайёрман"

Профессионал бокснинг WBO версияси ярим ўрта вазнда чемпионлик камари соҳиби Мигел Котто 4 март куни ўз унвонини Жанлука Бранкодан ҳимоя қилиш учун рингга кўтарилади.

Коттонинг атрофида юрган миш-мишларга кўра, унинг промоутерлари боксчига кейинги рақиб сифатида енгил вазнда экс-чемпион Хосе Луис Кастильо ва IBF ҳамда WBA чемпиони Рикки Хаттонлар билан музокара олиб бормоқда. Secondsout.com интернет сайтига интервью берган боксчи қуйидагиларни айтиб ўтган:

"Мен ҳеч қачон рақибни ўзим танламайман. Бу менинг промоутерлик компаниямга тегишли иш. Агар уларнинг режасига Рикки Хаттон билан жанг ташкиллаштириш киритилган бўлса, бунга қарши эмасман. Яна шуни ҳам айтиб ўтмоқчиманки, мен Рикки Хаттоннинг жангларини жуда кам кўрганман. Лекин уни жуда яхши боксчи, дейишмоқда. Ишонч билан айтаманки, агар ташкилотчилар бу жангни ташкиллаштиришса, мен тайёрман ва "муштлашув" жуда қизиқ бўлади"

Фазлиддин АБИЛОВ тайёрлади.

Эҳтиёжга эрк берсанг...

(Боши 1-бетда)

Ҳаёт зиддиятлардан иборат. Ҳар дамда, ҳар қадамда манфаатлар тўқнашуви юз бериб туради. Эҳтиёжга эрк берилиб, тамагирлик ҳалолликдан устун келган ҳолатлар кўп. Тўғриси, кўпинча нафсни тиёлмаслик панд беради. "Ўз нафсини мағлуб этолган марддир", дейди Абу Абдулла Рудакий. Баъзан, аксинча, нафс бизни мағлуб этади. Демак, шахсий манфаат яширинган мунофиқликнинг қурбони бўламиз.

Одатда, бойликка, зебу зийнатга, шоҳона ҳаётга ҳирс қўйган, ўзининг турмуш тарзини кўз-кўз қилишга, бошқалар олдида, аввало, қўни-қўшнилару қариндош-уруғлар, тенгқурлару ҳамкасблар олдида ўзини кўрсатишга, ортиқча чиқим қилиб ҳар хил совға-саломли тадбирлар ўтказиш билан ўзининг "замонавий"лигини намоён этишга ўрганиб қолган кишилар эҳтиёжга эрк берадилар.

Ўзим ҳам раҳбар бўлиб ишлаганим учун бир ҳақиқатни рўй-рост айтиб ўтмоқчиман. Совға-саломга ўчлик ҳар қандай раҳбарни тамагир қилиб қўяди. Туғилган куну байрамлар баҳона совға-саломлар келаверади. Олаверсангиз, улар катталашиб бораверади. Оқибатда олиш одат тусига кириб қолади. Кейин эса жилов қўлдан кетади.

Сиз олаётганда Оллоҳдан бошқа ҳеч ким кўрмади-ку, деб ўйлайсиз. Аввало, шунинг ўзи катта гуноҳ. Чунки, Оллоҳ кўриб турганлигини билиб туриб оляпсиз. Қолаверса, Оллоҳнинг изни-иродаси билан сизнинг олаётганингиз баъзи улуғ ва покиза инсонларга ғойибона аён бўлар экан. Мана, ҳаётий бир мисол. Буни илгари раҳбар бўлиб ишлаган бир танишим гапириб берганди:

...Мазам қочиб, бир куни бир табаррук инсоннинг олдига дардлашгани бордим. У узоқ вақт юзимга тикилиб турди-да, сўради:

–Яқинда туғилган кунинг бўлдими?

–Шундай, бўлди, - дедим.

–Ходимлар сенга одам қиёфасидаги қўғирчоқ-шоколад, банан, коньяк, қовун, костюм-шим ва бошқа нарсаларни совға деб киришибди, шу ростми?

–Ҳаммаси рост, - дедим. Чунки, айтганлари ҳақиқат эди.

У дангалини айтди:

–Ўз ходимларингдан совға олишинг ҳаром, гуноҳ иш қилибсан.

–Хонага табассум билан кирган ҳар бир одамга "чиқиб кетинг", дейишга тилим бормади, - дедим.

–Бундан кейин, - деди у қатъий, - ҳеч қачон ўз ходимларингдан совға олма, мабодо иложи бўлмай олган тақдирингда ҳам уни дарҳол етим-есир ва бева-бечораларга бер. Сенга ҳаром ёқмайди. Сенга иши тушадиган одамнинг совғаси пора ҳисобланади.

Бу гап қаттиқ туртки бўлди. Ҳаромдан ҳазар қиладиган бўлдим, деди танишим.

Мен бу одамни яхши биламан. У ўзига ҳаром ёқмаслигига қаттиқ ишонади. Ҳамиша фарзандларига ҳаром луқма едиришдан тийилади. Оиласида эҳтиёжга эрк бермасликка ҳаракат қилади.

Шубҳасиз, ҳеч қачон инсон боласи тамагир бўлиб туғилмайди. Уни оиладаги муҳит ва ҳаёт синовлари тарбиялайди. Бироқ кундалик ҳаётимизда бола тарбиясида бунга эътибор берилмаётган ҳолатлар кўп учрайди. Масалан, мактаб билан боғлиқ бир ҳолни олайлик. Баъзи мактабларда шундай бўляптики, синф раҳбари ҳамма ўқувчиларни тўплаб, айтайлик, эртага фалончининг туғилган куни, сен қатлама, сен сомса, сен торт, сен печенье пишириб кел, сен эса олма, узум олиб кел, яна ҳаммаларинг совға учун 500 сўмдан олиб келинглар, деб битталаб ўқувчиларга топшириқ беради. Бу топшириқни бажара олмаган ўқувчининг кўнгли қай даражада ўксишлигини, бирон нарса пишириб ёки сотиб олиб беролмаган ота-она руҳан қандай азобланишини бир тасаввур қилиб кўринг-а... Туғилган кунлар эса сон-саноқсиз. Бошқа сабаблар ҳам оз эмас.

Ёки бошқа бир ҳолатни олайлик. Баъзи бир бойваччалар ўз арзандаларининг туғилган кунларини болалар боғчаларида тўйга қиёслагудек даражада тўкин-сочинлик билан ўтказаётганликлари ва бунда қимматбаҳо совғалар тақдим этиш кўз-кўз қилинаётганлиги оқибатида имкониятсиз оилалардан бўлган мурғак болакайларнинг ўксиган кўнгиллари баттар чўкаётганлигига нима дейсиз?! Гўдаклигидан совға олиб ўрганган бола улғайганда ғирт тамагир бўлади-ку!.. Мана, тамагирликнинг илдизи қаерда? Совға олишга ўрганган бола улғайиб врач ёки тарбиячи, ҳисобчи ёки хизматчи, ҳуқуқшунос ёки раҳбар бўлган тақдирда, албатта, ўша совғаларни қўмсайди ва тама қилавериб пораҳўрга айланади. Шундай экан, ёш болани ўзгалардан совға-салом олишга ўргатиш яхшиликка олиб бормайди. Одатда, халқимиз орасида улуғ ёшлилар эсланиб, улуғ ёшли инсонлар эъзозланади. Имконият бўлган тақдирда совғалар ўшаларга ярашади. Шунда ҳам бирон баҳона-сабаб бўлса, акс ҳолда ярашиқсиз одатга айланиб қолади.

Бу билан мен ёш болаларга умуман совға бермаслик керак ёки фарзандларимизнинг туғилган кунларини нишонламаганимиз маъқул, демоқчи эмасман. Мен бу фикрдан мутлақо йироқман. Нишонлайдими-йўқми, совға берадими-йўқми - бу ҳар бир оиланинг, ҳар кимнинг ўз иши. Бировнинг аралашишга ҳаққи йўқ. Гап меъёр ва тарбия ҳақида, ортиқча дабдабабозликнинг ижтимоий ҳаётдаги салбий оқибатлари ҳақида, бошқаларнинг имкониятларини эътиборга олиш ҳақида, умуман, одамийлик ва ҳалоллик ҳақида бораяпти. Боланинг тарбиясини бузмайдиган нарсалар, масалан, китоб совға қилиш мумкин-ку! Ёшлигидан ҳалолликка ўрганган бола улғайгач, нафақат меҳнат билан топилган пулнинг, балки одамийликнинг ҳам қадрига етади. Бор бўлса бошқалар билан бирга баҳам кўриш одамийликдир.

Ҳалоллик нафснинг пайини қирқади. Нафсни тийиш эса эҳтиёжга эрк бермайди. Абулқосим Фирдавсий айтганларидек:

Эҳтиёжсиз талаб этма
кўп неъмат,
Жуда тез келтирар
ранжу фалокат.

Иброҳим НОРМАТОВ

Ҳар фаслнинг ўз зийнати бор

Ф.КАЛОНОВ олган сурат-лавҳалар.

Эл корига яраш бахти

Жиззахда бир неча йил ишлаб, қўшни вилоятга ўтган раҳбарлардан бири эски қадрдонларини йўқлаб келибди. Бу дийдорлашув кўпларнинг кўнглини кўтарди.

- Хабарингиз бор, вилоятда, озми-кўпми, туз тотдик. Шунинг учун тўйни сизлар билан ўтказмоқчимиз. Кимларни таклиф қилиш ҳақида фикрингиз зарур. Ортиқча дабдабага ҳожат йўқ.

Мустафоқул ака бундай маслаҳатларда кўп иштирок этган. Албатта, бундай ҳурматга лойиқ бўлиш Мустафоқул ака учун бутун умр эл-юрт ишига қайишиб яшашни талаб қилди. Оқсоқол деган номга ўз-ўзидан сазовор бўлинмайди.

Четдан қараганда оддий туюлган, аслида ҳаётий масалаларда доно маслаҳат туфайли тўғри йўл кўрсатиш шундай оқсоқолларга хос. Ахир бировга маънили гап айтиш учун оний лаҳзада умр бўйи бошдан кечирган шу каби ўнлаб воқеаларни хаёлдан ўтказиш, унинг оқибатини тасаввур қилиш керак-да. Табиб ҳам бирор хасталикни даволаш учун илгари ўшандай касалларга қай йўсинда муолажа берганлигини ўйлайди-ку.

Мустафоқул ака босиб ўтган йўл эса, жуда мазмунли, айни пайтда, мураккаб эди. Асли ўқитувчиликдан иш бошлаган йигит айни умрининг қаймоғини Жиззах чўлларини обод қилишга бағишлади. Пешонасида муаллимлик эмас, қишлоқ хўжалиги соҳасида ишлаш ёзилган экан. Бу ўринда Ғофур Ғуломнинг "Тақдирин қўл билан яратур одам" деган сатрлари беихтиёр ёдга тушади. Қўриқ ерда, ўзлаштирилмаган далаларда ишлаш у тенги йигитларни роса тоблади, ҳаётий тажриба тўпланиб, умрнинг янги манзилларига элтди, ўз тақдирини ўзи яратди.

Ҳамма ишни яланг жойдан бошлаш, илк ниҳолни меҳр билан оёққа турғазиш Мустафоқулнинг зиммасига кўп тушди. Яйдоқ далаларни экинзорлар қаторига қўшиш етмагандай, Зарбдор туманини ташкил этиш ҳам М. Умрзоқовга насиб этди. Туман идорасининг ўзи йўқ, ҳамма нарсани бошдан бошлашга тўғри келганди.

Соғинч

Биринчи эгат, биринчи кўчат, биринчи ҳосил - ҳамма-ҳаммаси кўнгилда барг ёзган орзулар рўёби эди. Ниҳоят икки йил ортда қолди. Туман далалари кўзга ташланиб, уфқларга уланган хонадонларда чироқлар милтиллай бошлади. "Хайрият, - деди янги туманнинг биринчи раҳбари, - тинимсиз меҳнатларимиз зое кетмади, буёғи қийин бўлмайди".

Йўқ, буёғи янада қийин, ҳатто аламли бўлди. Шунча меҳнат учун раҳмат дейиш ўрнига Мустафоқул Умрзоқовни "пахта иши" бўйича қамоққа тиқдилар. Айтишга осон. Ким билсин, ўша изтиробли дамларда Мустафоқул аканинг қанча сочига оқ тушиб, юраги бедодликдан эзилгандир.

Инсоннинг сабрига қойил қолиш керак. Мустафоқул ака оқланиб чиққандан кейин ҳам ўша йилларни фахр билан эсларди.

- Мени не кўйларга солишмади ўшанда, - хотиралар жонланганди, - лекин Гдляни ҳам, Иванови ҳам ниятига етолмади. Улар йўқ нарсани талаб қилишарди. Мен эса бошимга қилич келганда ҳам виждонимга қарши бормадим.

Ҳа, бу инсонда тарбия пухта бўлганди. Қаерда қийин бўлса, ўша жойга етиб борарди. Қаерда ўзгаларнинг юкини енгиллаштирса, ҳаммадан кўп завқланарди. Оқсоқол салкам саксон ёшгача Жиззах ўрмон хўжалиги идорасига бошчилик қилди.

Дарвоқе, фарзандлар ҳақида. Улар ҳозирнинг ўзида меҳнатлари билан эл-юртга танилган. Лекин аксарият одамлар исмларининг ўрнига "Оқсоқолнинг фарзандлари", деб чақиришади. Бундан улар фахрланишади.

Шухрат ЖАББОРОВ

Ўзбекистон фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш "Нуроний" жамғармаси Марказий Кенгаши меҳнат фахрийси, Ўзбекистон Қаҳрамони **Алланияз УТЕНИЯЗОВ**нинг вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги жамоаси Ўзбекистон қишлоқ хўжалигини механизация ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институти директори Ё.Холиёровга волидаи муҳтарамаси **НОЗИК ОНА**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигининг Ўрмон хўжалиги Бош бошқармаси жамоаси Бош бошқарма умумий бўлим бошлиғи Абдурасул Мўминовга турмуш ўртоғи **МАЪМУРА АЯ**нинг бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш маркази жамоаси Ўзбекистон ветеринария илмий-тадқиқот институти директори М.Бўтаевга волидаи муҳтарамаси **ИНОБАТ АЯ**нинг вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш маркази жамоаси Ўзбекистон қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институти директори Ё.Холиёровга волидаи муҳтарамаси **НОЗИК ОНА**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Сотиб олиб, соҳиби бўлинг!

Тошкент вилояти Бўстонлиқ туманидаги тугатилаётган "Паргос", "Хондайлиқ", Енбек номли, "Янгиовул", "Қўшқўрғон", Абай номли, "Дўстлик", "Бўстонлиқ", "Хўжакент", Амир Темур номли, "Сижжак" ширкат хўжаликларининг чорва бинолари, техника воситалари ва чорва моллари савдога қўйилмоқда. Уларни сотиб олиш юзасидан жойлардаги махсус комиссияларга мурожаат этишингиз мумкин.

Чирчиқ "Электркимёсаноат" ОАЖ акциядорлари диққатига!

Чирчиқ "Электркимёсаноат" ОАЖ ўз акциядорларига, Ўзбекистон Республикаси давлат мулкини бошқариш давлат қўмитаси қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш Маркази Тошкент вилоят бошқармасининг 2006 йил 13 январ № 02/12 сонли хатига асосан "Электркимёсаноат" ОАЖнинг 2002 йил 26 апрелда Р0451 рақам билан рўйхатга олинган эмиссия рисоласи L0197 рақамига ўзгартирилганлигини ҳамда 2499618 дона эгаси ёзилган оддий акциялар учун ИНИ RU101L0197T1 деб ҳисобланишини маълум қилади.

Кузатув Кенгаши

Бош муҳаррир **Ўткир РАҲМАТ**

МУАССИСЛАР: **Ўзбекистон Республикаси Агросаноат комплекси таркибидаги ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирликлар ва идоралар**

ТЕЛЕФОНЛАР: **Хатлар ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими** – 136-58-83, 136-56-25, **Котибият** - 133-95-17, **Реклама ва эълонлар** - 133-44-43, 136-54-44, 133-28-04, **Факс** - 133-44-43, 133-40-87

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: **Қорақалпоғистон Республикаси** – 8-361-58-512-17; 8-361-22-35-753; **Андижон** – 8-374-22-234-08; **Бухоро** – 8-365-22-644-61; **Жиззах** – 8-372-22-606-34; **Навоий** – 8-436-22-60-525; **Наманган** - 8 – 369-41-234-23; **Фарғона** – 8-373-61-221-97; **Самарқанд** – 8-366-2-33-70-57; **Сурхондарё** – 8-376-46-526-61; **Сирдарё** – 8-367-37-23-813; **Тошкент** – 8-371-136-56-21; **Хоразм** – 8-362-22-623-50; **Қашқадарё** – 8-375-22-517-65.

Реклама ва эълонлар матни учун буюртмачи жавобгар
(h) -тижорат мақола

"Қишлоқ ҳаёти" материалларини кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.

МАНЗИЛИМИЗ: **700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй**

Навбатчи: С. РАҲМОНОВ
Саҳифаловчилар: Р. ЁДГОРОВ, А. САФОНОВ
Бош мусаҳҳиҳ: Ҳ. ТОШХЎЖАЕВ

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2003 йил 20 ноябрда № 050 - рақам билан рўйхатдан ўтказилган.

Газета сешанба, пайшанба ("Ҳаёт"-илова), жума кунлари чиқади.

Буюртма Г-319, ҳажми 2 босма табоқ.

Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

Босишга топшириш вақти: 21.00. Босишга топширилди: Адади -18274

Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва саҳифаланди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

E-mail: kishlokhayoti@mail.ru

1 2 3 4 5